

opleiding
tot Zeekadet 3^e klas

INSTRUCTIEBOEK
VOOR DE ZEEKADET

INSTRUCTIEBOEK VOOR DE ZEEKADET

OPLEIDING TOT ZEEKADET DERDE KLAS

Inhoudsopgave:

Voorwoord		
1	Een zeevarend beroep	1
2	Inwendige dienst	7
3	Rangen en standen	16
4	Scheepsbeveiliging	23
5	Onderhoud en hygiëne	27
6	Schiemannen	29
7	Benamingen en uitdrukkingen	33
8	Roeien en wrikken	38
Bijlage A	roeicommando's	40
Bijlage B	exercitie	43

De theorie in hoofdstuk 8 (Roeien, wrikken en zeilen) en die in de bijlagen (Roeicommando's en Exercitie) is opgenomen als introductie op vervolgopleidingen of als naslag. Kennis van roeien, wrikken, zeilen en exercitie is geen eis om als Zeekadet der derde klasse te worden geïnstalleerd.

De Aspirant Zeekadet wordt bevorderd tot Zeekadet der derde klasse indien:

- alle taken in het takenboek op voldoende wijze zijn afgelegd en
- bij gebleken geschiktheid.

Colofon

© Copyright Vereniging Zeekadetkorps Nederland

Uitgave:

Eerste druk, 2000-woord. Dit instructieboek is een uitgave van de Commissie Opleidingen van het Zeekadetkorps Nederland.

Auteurs:

Dit instructieboek werd samengesteld door P.P. Mulder, voormalig Eerste Officier van het Zeekadetkorps Den Haag en J.P. de Wilde, voormalig onderofficier van het Zeekadetkorps Maassluis.

Commissie Opleidingen Zeekadetkorps Nederland:

P.H. Boegborn, voorzitter; J.H. van Loo, secretaris; P. Gijsman;

P.P. Mulder; L.W. Naudts en J.P. de Wilde

Fotografie:

Audiovisuele Dienst Koninklijke marine te Den Haag.

Tekstredactie:

Stichting IVIO te Lelystad

Lay-out en druk:

Handelsdrukkerij van 1874 te Leeuwarden

Voorwoord

Dit instructieboek voor de opleiding tot zeekadet der derde klasse is het begin van de vernieuwde uitgaven van al het lesmateriaal dat sinds de oprichting bij het zeekadetkorps wordt gebruikt om jongens en meisjes die geïnteresseerd zijn in het zeekadetkorps, een echte zeekadet te laten worden.

Zoals de basisschool nodig is om naar bijvoorbeeld de middelbare school te kunnen gaan, zo is de basisleerstof in dit instructieboek nodig als voorbereiding op andere zeekadetopleidingen en de praktijk aan boord. De basisleerstof is van groot belang om de aankomende zeekadetten in de eerste plaats scheepswijs te maken, zodat zij zich in de maritieme wereld snel thuis en ook veilig kunnen voelen.

De Commissie Opleidingen, die het maken van dit instructieboek op zich heeft genomen, heeft zich zoveel mogelijk proberen te richten op de leeftijd van meisjes en jongens die voor het eerst bij het zeekadetkorps komen kijken. Dus geen ingewikkelde taal maar wel veel plaatjes, want een plaatje zegt vaak meer dan duizend woorden! Ook moest het een boek worden waarmee praktisch valt te werken. Dus niet alleen saaie theorie, maar ook opdrachten om de nieuwe kennis in de praktijk te kunnen waarmaken.

Het instructieboek is niet alleen een middel om van aspirant-zeekadet zeekadet der derde klasse te worden, maar heeft vooral ook de bedoeling om tot een eerste kennismaking te komen met het Zeekadetkorps Nederland. Dit boek informeert over tal van onderwerpen die bij het zeekadetkorps aan bod komen en is niet alleen bestemd voor de aspirant-zeekadetten, maar ook voor de ouders, familie en andere belangstellenden.

Het kan zijn dat er in dit instructieboek over onderwerpen wordt gesproken waarvan ouders of opvoeders meer willen weten. In het algemeen kunnen zij terecht bij een plaatselijk zeekadetkorps voor de beantwoording van hun vragen.

In dit voorwoord hoort ook een dankwoord thuis. Dit dankwoord wil ik richten tot de leden van de Commissie Opleidingen, die zich met veel inzet over de inhoud gebogen hebben, aan de vormgever en de drukker (Stichting IVIO te Lelystad en de Handelsdrukkerij van 1874 te Leeuwarden), die met veel deskundigheid aan de uiteindelijke vorm hebben gewerkt en niet in het minst aan de Vereniging 'Het Nationaal Instituut voor Scheepvaart en Scheepsbouw te Rotterdam', die het geheel financieel mogelijk heeft gemaakt.

Allen van harte dank voor het resultaat, dat nu voor ons ligt.

Ten slotte een aansporing aan de jongens en meisjes waarvoor het boek bestemd is:
Aan de slag ermee, wordt een goed zeekadet met vooral veel plezier!

Leersum, november 1996

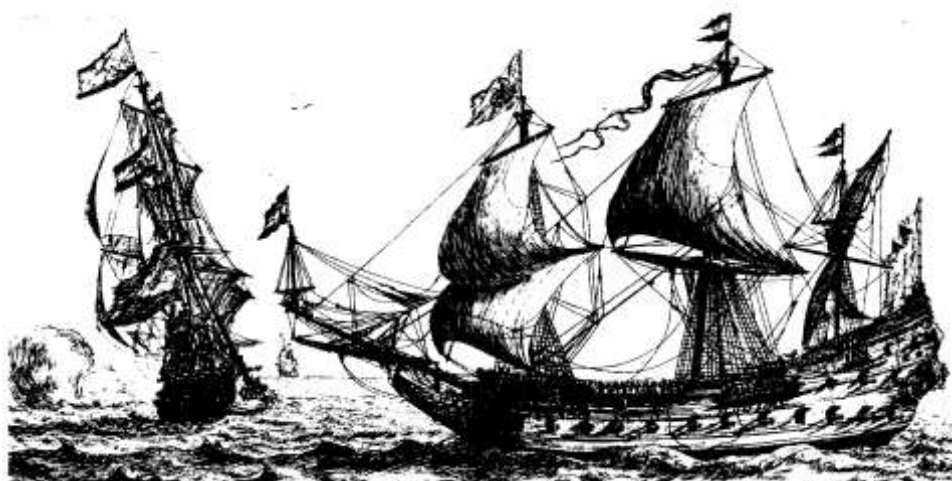
P.H. Boegborn, Commandeur b.d. Koninklijke marine

Voorzitter Commissie Opleidingen Zeekadetkorps Nederland

1 *Een zeevarend beroep*

1.1 *Maritieme historie*

Nederland heeft een rijke maritieme geschiedenis en traditie. In de Gouden Eeuw (1600-1700) was Nederland (Holland) het belangrijkste zeevarende van de wereld. De Hollanders hadden een grote kennis van de handelsmogelijkheden en een voorsprong op het gebied van maritieme techniek. Ze bouwden schepen, tekenden zeekaarten en ontwikkelden navigatie-instrumenten. Ook maakten ze reizen rond de wereld, vestigden handelsposten en ontdekten nieuwe scheepvaartroutes. De gezagvoerders van onze schepen en de admiralen uit die tijd (Piet Hein) waren op scheepsorganisatorisch gebied hun tijd ver vooruit. Ook op het gebied van het omgaan met de bemanning hadden ze vernieuwende opvattingen: "Waarom zou ik schelden en vloeken als ik met één enkel goed woord meer kan uitrichten dan met tien kwade?" (Bestevaer Michiel de Ruyter).

Veel kennis uit die tijd is nog steeds de basis van wat we verder hebben ontwikkeld aan maritieme middelen. Daarom is het nuttig kennis te nemen van onze maritieme geschiedenis en daarvan te leren. Een bezoek aan onze scheepvaart musea kan daarvoor een leuk begin zijn.

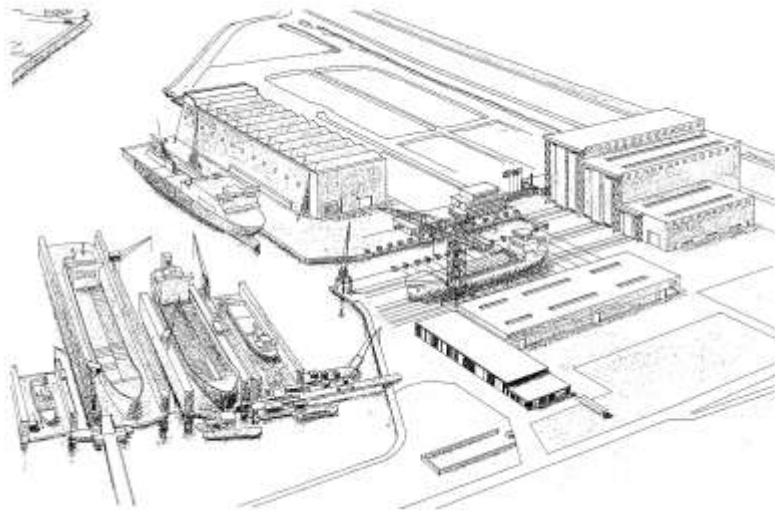
Vragen en opdrachten

1. In welke eeuw was Nederland (Holland) het machtigste maritieme land van de wereld?
2. Noem een gezagvoerder uit die tijd.

1.2 De scheepsbouw

Op de Nederlandse rivieren en kanalen varen schepen voor de pleziervaart en voor de beroepsvaart. Op de oceanen varen vrachtschepen, zware-lading-schepen en marineschepen.

En over de hele wereld zijn onze sleepboten, bevoorradingsschepen voor booreilanden of baggervaartuigen actief. Om een schip te bouwen is veel vakmanschap nodig en worden hoogwaardige technieken gebruikt. De reder (eigenaar) geeft de opdracht een schip te bouwen. De ontwerper maakt een ontwerp en houdt rekening met de bijzondere eisen die aan het schip worden gesteld, maar de eerste eisen zijn altijd dat het stabiel en veilig moet zijn. Sommige schepen moeten extra wendbaar zijn (reddingsboten, sleepboten), weer andere schepen moeten extra sterk zijn (vrachtschepen op een route met ijsschotsen). Uiteindelijk worden honderden tekeningen gemaakt van de verschillende onderdelen. De kiel wordt gelegd en de stalen spanten en huidplaten worden aan elkaar gelast. Als het schip feestelijk te water is gelaten, wordt het (meestal) aan de kade verder afgebouwd.

Als je als zeekadet in een Beenhakkervlet vaart, sta je er niet bij stil hoe men ertoe gekomen is de vlet op die manier te bouwen, met een knikspant en twee luchtkasten, om het voort te bewegen met zeilen, of door te roeien of te wrikken.

Als je daar wat meer van weet, ontdek je een bijzonder interessante wereld. Het is de wereld van de scheepsbouw en van de scheepvaart!

De Nederlandse scheepsbouw heeft over de hele wereld een zeer goede naam. Vooral op het gebied van de bouw van speciale schepen, zoals koelschepen, vissersschepen of baggerschepen. Daarbij gaat het om ultramoderne schepen! Jaarlijks worden zo'n zestig schepen te water gelaten. Dat is steeds weer een spectaculair moment.

Vragen en opdrachten

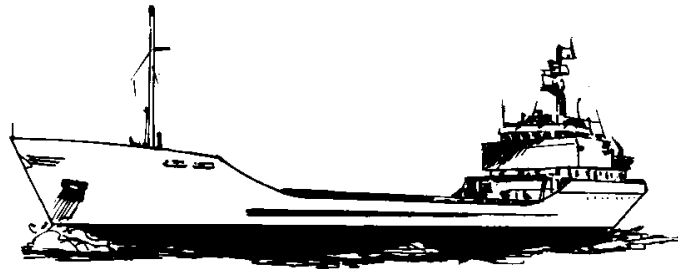
1. Met welk soort schepen heeft Nederland een goede naam verworven in de wereld van de scheepsbouw?
2. Hoeveel schepen worden gemiddeld per jaar te water gelaten?

1.3 Nederland en de Zee

Nederland ligt aan de drukst bevaren zee van de wereld en Rotterdam is de grootste haven van de wereld. De zee is belangrijk voor Nederland! Het grootste deel van de grondstoffen die we gebruiken, wordt over de Noordzee aangevoerd: ijzererts, olie, steenkool, graan, cacao, hout, papier en fruit. Vanaf Rotterdam en IJmuiden gaan de grondstoffen verder over de kanalen, de rivieren en de autowegen, of per trein of per vliegtuig. Aan dat vervoer komen allerlei mensen te pas: bemanningen van binnenvaartschepen, het personeel van vervoersbedrijven, van weg- en luchtvervoer, leveranciers van scheepsonderdelen en -benodigdheden, cargadoors en expediteurs, verzekeraars en scheepsmakelaars en technische en nautische deskundigen. En ook havenpersoneel, douanemensen en niet in het minst het beroepspersoneel van de Koninklijke Marine, Loodswezen en de Kustwacht.

Rijkswaterstaat zorgt ervoor dat de havens en waterwegen op diepte zijn en dat er bruggen zijn die de kruisingen tussen waterwegen en autowegen regelen. Het *loodswezen* helpt de bemanning van zeeschepen veilig een haven binnen te komen. De *politie te water* handhaaft de orde in de havens en op de binnenwateren. De *Kustwacht* doet dit in de wateren voor de kust.

De *Koninklijke Marine* controleert of de internationale regels niet worden overtreden. Dit doet zij veelal in samenwerking met andere landen, waarvoor allerlei internationale verdragen zijn getekend, bijvoorbeeld de NATO.

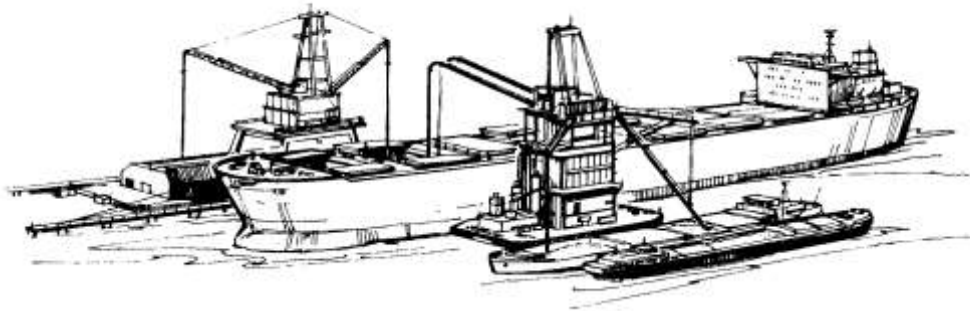

Een koopvaardijship voor de kustvaart

Vragen en opdrachten

1. Waarom is de zee zo belangrijk voor Nederland?
2. Welke instantie zorgt ervoor dat onze waterwegen voldoende diep zijn?

1.4 De zeescheepvaart

De overslag van graan vanuit een zeeschip in een binnenvaartschip met een graan elevator

In de zeevrachtvaart varen veel gespecialiseerde schepen. Dat zijn schepen die één soort lading vervoeren, zoals gekoeld vlees of fruit, auto's, containers, olie en gas. *Bulkschepen* en tankers vervoeren gestorte ladingen, nat (bijvoorbeeld aardolie) of droog (bijvoorbeeld graan of steenkool). *Stukgoedschepen* vervoeren ladingen die afzonderlijk verpakt zijn in kratten, containers, op pallets of in bundels.

De vrachtschepen varen in *lijnvaart* en hebben een vaste route en doen vaste havens aan. Andere schepen varen in de wilde vaart. Die hebben geen vaste route. Ze gaan pas naar een haven als daar een lading is. De reder in Rotterdam geeft aan de kapitein door naar welke haven hij moet gaan. Schepen die in de wilde vaart varen, moeten altijd goede laad- en losinstallaties aan boord hebben. Het komt voor dat de kapitein een haven aandoet, waar onvoldoende kranen zijn om de lading te lossen.

Vragen en opdrachten

1. Wat is een gespecialiseerd schip?
2. Wanneer spreek je in de zeevrachtvaart van wilde vaart?

1.5 Maritiem officier

Als je tien jaar geleden officier op de koopvaardij wilde worden, moest je kiezen tussen de functies stuurman en machinist. De stuurman houdt zich vooral bezig met navigatie, positiebepaling en met de hele ladingbehandeling. De werktuigkundige houdt zich vooral bezig met de machines en alle elektrische installaties aan boord. Tegenwoordig zijn er nogal wat rederijen waar deze functies gecombineerd zijn tot *Maritiem officier*, die afwisselend de werkzaamheden van machinist en stuurman kan verrichten. De middelbare beroepsopleiding daarvoor heet *Marof* en de hogere beroepsopleiding heet *Scheepsofficier*.

Vragen en opdrachten

1. Noem twee taken van een stuurman op een groot schip.
2. Hoe heet de officier die op een schip verantwoordelijk is voor de machinekamer?

1.6 Het Zeekadetkorps

In navolging van het Engelse zeekadetkorps startte op 18 februari 1949 te Gouda het zeekadetkorps in Nederland. Grondlegger is Kapitein Luitenant ter zee A.Kroeze, destijds hoofd van marine-voorlichtingsdienst, tezamen met de redersverenigingen.

De doelstelling van het Zeekadetkorps is in de statuten als volgt omschreven:

"De vereniging heeft ten doel bij de Nederlandse jeugd belangstelling te wekken en te onderhouden voor de scheepvaart alsmede het verrichten van al hetgeen met vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daarmee bevorderlijk kan zijn."

Als je zeekadet bent, leer je de basiskennis van het scheepsleven. Je wordt in de gelegenheid gesteld te trainen in zelfvertrouwen, verantwoordelijkheid, kameraadschap en leiderschap.

Er zijn zeventien zeekadetkorpsen in Nederland. Ze zijn te vinden in de volgende plaatsen:

1. Gouda	7. Den Haag	13. Heerhugowaard
2. Maassluis	8. Rotterdam	14. Hellevoetsluis
3. Amsterdam	9. Den Helder	15. Waalwijk
4. Schiedam	10. Vlissingen	16. Delfzijl
5. Arnhem	11. Vlaardingen	17. Grave
6. IJmuiden	12. Alkmaar	

Opdracht

1. Zet de cijfers van de plaatsnamen op de juiste plaats op het kaartje.

1.7 Internationale Zeekadet organisatie

Sinds 1994 bestaat een internationale organisatie: The International Sea Cadet Association (ISCA). Deze organisatie zorgt voor het volgende:

- Het bevorderen van het 'zeekadet'-idee in de wereld door aansluiting van zoveel mogelijk zeekadetkorpsen bij de International Sea Cadet Association.
- Het bevorderen van de samenwerking tussen de zeekadetkorpsen die lid zijn van de ISCA, bijvoorbeeld op het gebied van opleidingen.

Elk jaar zijn er internationale uitwisselingen van zeekadet-delegaties. Delegaties uit Nederland, Canada, de Verenigde Staten, Engeland, Zweden en België bezoeken elkaars zomerkampen. Voor deze uitwisselingen bestaat veel belangstelling. De kosten van de reis worden zo laag mogelijk gehouden.

Er komen steeds meer landen bij: Duitsland, Bermuda, Japan en Zuid-Afrika maken ook deel uit van de kring. De uitwisselingen met Japan en Zuid-Afrika zijn interessant, maar ook heel kostbaar. Het Zeekadetkorps Nederland probeert altijd middelen te vinden om ook een bezoek aan de zomerkampen van die landen mogelijk te maken. Er hebben zich al nieuwe landen aangemeld: Australië, Zuid-Korea, Nieuw-Zeeland en Zimbabwe.

Je ziet dat je de zeekadetten over de hele wereld vindt. Dat is niet zo gek, de zeeën en oceanen strekken zich immers over de hele wereld uit.

Groot-Brittannië

Verenigde Staten van Amerika

Canada

Nederland

België

Zuid-Afrika

Duitsland

Japan

Zweden

Vragen en opdrachten

1. In welk jaar is de International Sea Cadet Association opgericht?
2. Noem twee doelstellingen van de International Sea Cadet Association.

2 *Inwendige Dienst*

2.1 *Inwendige Dienst*

Met de Inwendige Dienst bedoelen we de organisatie binnen het Zeekadetkorps. Dat zijn de verschillende besturen, de korpsleiding, het huishoudelijk reglement, de statuten, de veiligheidsregels, de gedragsregels en de rechten, plichten en taken van de leden van het Zeekadetkorps.

Begrippen die je veel tegenkomt zijn:

Bemanning	- alle opvarenden
Manschappen	- alle zeekadetten beneden de rang van onderofficier
Equipage	- alle aan boord dienenden beneden de rang van officier
Etat-majoor	- alle officieren aan boord behalve de commandant
Provoost	- de onderofficier van het benedenschip
Bak	- een groep zeekadetten
Baksmeester	- degene die de leiding heeft over een bak
Vice-baksmeester	- degene die de baksmeester vervangt wanneer deze er niet is.

Vragen en opdrachten

1. Wie wordt er met equipage bedoeld?
2. Hoe wordt een groep zeekadetten genoemd?

2.2 *De Organisatie*

Als je met de zeekadet-opleiding klaar bent, kun je onderofficier worden bij het zeekadetkorps. De zeekadet der eerste klasse kan dan de opleiding tot jeugdleider volgen.

De zeekadet der eerste klasse kan eerst (voor een periode van maximaal 1 jaar) bevorderd worden tot Dienst Doend Kwartiermeester (DDK) voordat hij of zij definitief wordt bevorderd. De kwartiermeester is een aspirant-jeugdleider. Meestal krijgt de kwartiermeester een groep (bak) zeekadetten waarvoor hij of zij de zorg draagt (baksmeester). De kwartiermeester kan vervolgens bootsman worden. Dan is hij een volwaardig jeugdleider. De meer ervaren jeugdleider heeft de rang van schipper. Een van de taken van schipper is het opleiden en begeleiden van (aspirant)jeugdleiders.

De Chef d'Equipage is de hoogste onderofficier van de dekdienst. Hij is de chef van de equipage (= alle onderofficieren, zeekadetten en aspirant-zeekadetten).

De officieren zorgen voor de organisatie aan boord. Iedere officier doet dat voor zijn eigen dienstvak. De Eerste Officier is de plaatsvervangend commandant en heeft de dagelijkse leiding over de uitvoering van de activiteiten aan boord.

In volgorde van rang wordt de Eerste Officier opgevolgd door de Tweede Officier en de Derde Officier. De commandant, de hoogste officier, coördineert alle activiteiten. De burger-instructeurs helpen de Commandant en de officieren bij het uitvoeren van de activiteiten aan boord. Meestal zijn zij belast met onderhoudswerkzaamheden of het geven van lessen.

Vragen en opdrachten

1. Welke officier is de plaatsvervangend Commandant?
2. Noem twee taken van de burger-instructeurs.

2.3 *Het bestuur*

Elk zeekadetkorps heeft zijn eigen (plaatselijke) bestuur. Daarnaast is er een hoofdbestuur (landelijk) dat de korpsen over heel Nederland bestuurt.

Het bestuur van het plaatselijke zeekadetkorps regelt de organisatie rondom het scheepsgebeuren. Het plaatselijk bestuur heeft altijd een voorzitter, een secretaris en een penningmeester.

Dat bestuur houdt contact met de gemeente en het bedrijfsleven en met het hoofdbestuur. Het zorgt voor de plaatselijke reclame en ondersteunt het algemeen korpsbelang.

Het hoofdbestuur van het Zeekadetkorps Nederland regelt de organisatie op landelijk niveau.

Het hoofdbestuur heeft een voorzitter, een secretaris en een penningmeester voor de dagelijkse gang van zaken. De leden ervan zijn vertegenwoordigers van bepaalde bedrijfstakken, zoals de Koninklijke Marine, Rijkswaterstaat en de Redersvereniging. De Algemene Raad (A.R.) is het hoogste orgaan. Hij bestaat uit de dagelijkse leiding van het hoofdbestuur en alle plaatselijke voorzitters en commandanten.

Vragen en opdrachten

1. Noem drie functies binnen het plaatselijke bestuur.
2. Wat is de hoogste organisatie in Nederland waar de zeekadetkorpsen mee te maken hebben?

2.4 *Voorschriften en Bepalingen*

Als mensen samenwerken zijn er regels. Er zijn regels in het verkeer, op school en ook bij het zeekadetkorps. Die regels staan in:

- het orderboek commandant
- de statuten
- het huishoudelijk reglement

Als je zeekadet bent, hoef je al die regels niet uit het hoofd te leren. Je moet wel weten dat ze bestaan, en waar je ze terug kunt vinden.

Het Orderboek Commandant

In het orderboek commandant staan de regels die voor het plaatselijke korps gelden:

- a. gedragsregels
- b. richtlijnen ter vergroting van de veiligheid
- c. taakomschrijvingen van de verschillende functies zoals die van de commandant, de Eerste Officier, het Hoofd Technische Dienst, de Chef d'Equipage, de baksmeester en de provoost
- d. Plaatselijke richtlijnen en voorschriften.

De statuten van het plaatselijk korps

In de statuten van het plaatselijke korps staan de doelstelling van het korps en de wijze waarop het bestuur is georganiseerd. De plaatselijke statuten mogen niet in strijd zijn met de statuten van het Zeekadetkorps Nederland.

De statuten van Zeekadetkorps Nederland

In de statuten van het Zeekadetkorps Nederland staan de doelstelling, de wijze van toelating en ontbinding van zeekadetkorpsen en de manier waarop het bestuur is samengesteld.

Het Huishoudelijk Reglement van Zeekadetkorps Nederland

In het Huishoudelijk Reglement van het Zeekadetkorps Nederland staat alles over de toelating, bevordering, benoeming, schorsing en het ontslag van zeekadetten en (onder)officieren. Ook de brevetten en het uniform worden hierin beschreven.

De Dagelijkse Orders

De dagelijkse orders worden op korpszaterdagen en tijdens kampen dagelijks via het mededelingenbord bekend gemaakt. Het zijn de mededelingen over:

- het dagprogramma
- het lesprogramma
- de wachtindeling
- de werkzaamheden
- bijzonderheden.

Vragen en opdrachten

1. Noem twee zaken die in het Orderboek Commandant beschreven staan.
2. Noem drie zaken die in de Dagelijkse Orders bekend worden gemaakt.

2.5 Enige algemene regels

Naast de geschreven regels zijn er natuurlijk ook ongeschreven regels. Dit zijn regels die zo logisch zijn, dat je die niet hoeft op te schrijven. Elke zeekadet kent ze. Een paar voorbeelden:

- De zeekadet mag niets doen dat de naam van het zeekadetkorps kan schaden.
- Zeekadetten moeten goed voor hun spullen zorgen.

Rangorde

Bij het Zeekadetkorps proberen we zo goed mogelijk een scheepsdienst te draaien. Binnen een scheepsdienst geldt een rangorde: iemand met een hogere rang kan iemand met een lagere rang een opdracht geven.

Luisteren

Je moet aan boord goed luisteren en op de juiste manier de opgedragen taken uitvoeren. Tijdens een afmeermanoeuvre mag bijvoorbeeld geen discussie ontstaan. De discussie leidt de aandacht van de manoeuvre af, en dat is gevaarlijk. De problemen kunnen later worden besproken, wanneer het schip is afgemeerd en iedereen klaar is met werken.

Uniform

Je herkent de zeekadet aan het uniform. Elke zeekadet weet dat het uniform netjes moet zijn en dat de uitmonsteringen op een juiste manier moeten zijn aangebracht. Het uniform is het visitekaartje van het zeekadetkorps en geeft duidelijk aan dat het gaat om een maritieme vereniging. Zorg altijd voor een net uniform. Bij activiteiten buiten het zeekadetkorps mag je het uniform alleen dragen als de commandant daar toestemming voor geeft.

Afwezigheid

Als je niet aanwezig kunt zijn bij korpsactiviteiten moet je je op tijd afmelden. Dan kan daar bij de indeling van de werkzaamheden en met de lessen rekening mee worden gehouden. Bovendien kan de scheepsleiding geen verantwoordelijkheid dragen voor een zeekadet die zonder kennisgeving afwezig is.

Beloningen

Goede prestaties of initiatieven kunnen worden beloond met bijvoorbeeld versnelde bevordering. Als een disciplinaire maatregel nodig is, kan de commandant, na overleg met de officieren, een straf opleggen. Een zeekadet kan naar huis worden gestuurd, zijn bevordering kan worden uitgesteld of hij mag niet aan een kamp deelnemen. In het ernstigste geval kan een voorstel tot schorsing of ontslag worden aangevraagd.

Vragen en opdrachten

1. Waarom mag je tijdens de uitvoering van een opdracht daar niet over discussiëren?
2. Noem twee straffen die aan een zeekadet kunnen worden opgelegd.

2.6 Omschrijving van functies en taken

Om te zorgen dat iedereen aan boord weet wat hij of zij moet doen, heeft de Commandant voor de verschillende functies de taken omschreven. Die staan in het Orderboek Commandant.

Natuurlijk is het niet mogelijk om op papier te regelen wat er in werkelijkheid allemaal moet gebeuren. Je zult moeten leren om met mensen, met allemaal verschillende gedachten en belangen, samen te werken om zo gezamenlijk een bepaald doel te bereiken. Juist aan boord van een schip, waarbij je niet om elkaar heen kan, is dit onontbeerlijk. Er zijn taakomschrijvingen voor de Eerste Officier, de Chef d'Equipage, het Hoofd Technische Dienst, het Hoofd Logistieke Dienst, de verbindingsofficier en de kabelgast. Er staat ook in wat de commandant zelf moet doen.

Ook voor de zeekadetten zijn er taakomschrijvingen per dienstvak:

- machinist van de wacht
- hofmeester van de wacht
- seiner van de wacht
- leerling van de wacht

Wachtorders Leerling van de Wacht

Hoofdregeel

De leerling mag alleen worden afgelost met toestemming van de (onder)officier van dienst. De leerling neemt ook alleen van hem orders aan.

Gedragsregels

- De leerling meldt zich op tijd (vijf minuten) voor de aanvang van de wacht bij de (onder)officier van dienst.
- De leerling draagt in principe zondagstenuue met daarbij een witte koppel.
- De leerling blijft zoveel mogelijk op zijn post.
- De leerling geeft bij de aflossing alle bijzonderheden door aan zijn opvolger.

Taken

- De leerling houdt alles op en om het schip scherp in de gaten.
- De leerling verricht de nodige eerbewijzen aan de Commandant, de officieren en de onderofficieren (vanaf bootsman).
- De leerling ontvangt bezoekers, begeleidt hen, en licht vervolgens de officier- en onderofficier van dienst in.
- De leerling let er op dat iedereen via de valreep van en aan boord gaat.
- De leerling hangt vóór ochtend-baksgewijs de scheepsbel op en slaat op tijd glazen.
- De leerling (of seiner) van de wacht slaat vóór ochtend-baksgewijs de vlaggen aan. De leerling klaart, indien nodig, de vlag.

Vragen en opdrachten

1. Wat is de belangrijkste regel voor de zeekadetleerling van de wacht?
2. Wanneer hangt de leerling van de wacht de scheepsbel op?

2.7 Verzoekbriefjes

Wanneer een zeekadet vroeg naar huis moet, een brevet-opleiding wil gaan volgen of van dienstvak wil veranderen, moet hij of zij een verzoekbriefje indienen. Het verzoekbriefje moet op tijd worden ingediend. Bij voorkeur voor baksgewijs aan de baksmeester.

Vragen en opdrachten

1. Bij wie moet een verzoekbriefje om bijvoorbeeld een brevet-opleiding te mogen volgen, worden ingediend?
2. Vul een verzoekbriefje in om een uur eerder naar huis te mogen. Bedenk zelf een reden.

2.8 Wachtdivisies

Als je 24 uur per dag aan boord bent, moet er ook 24 uur per dag wacht worden gelopen. Dat moet omdat veel zaken aan boord bediend en gecontroleerd moeten worden. Hiertoe is de dag verdeeld in zes perioden van vier uur. Zo'n periode van vier uur heet een wacht. Alle wachten hebben namen die stammen uit de oude zeiltijd.

00.00 - 04.00 :	Hondewacht	(HW)
04.00 - 08.00 :	Dagwacht	(DW)
08.00 - 12.00 :	Voormiddagwacht	(VM)
12.00 - 16.00 :	Achtermiddagwacht	(AM)
16.00 - 20.00 :	Platvoetwacht	(PV)
20.00 - 24.00 :	Eerste Wacht	(EW)

Vragen en opdrachten

1. In hoeveel delen wordt een etmaal aan boord verdeeld om wacht te lopen?
2. Uit hoeveel uur bestaat één wacht?

2.9 De Scheepsbel

Vroeger waren aan boord van schepen nog geen uurwerken. De tijd werd toen aangegeven met het slaan van glazen op de scheepsbel. Men had daarvoor een zandloper die om het half uur werd omgedraaid. Dit was de taak van de leerling van de wacht. Hij moest evenveel glazen slaan als het aantal malen dat hij de zandloper had omgedraaid tijdens zijn wacht.

De traditie van glazen slaan wordt bij het zeekadetkorps in ere gehouden. Er worden glazen geslagen **van overal tot zonsondergang**.

08.30, 12.30, 16.30 :	één glas	(•)
09.00, 13.00, 17.00 :	twee glazen	(••)
09.30, 13.30, 17.30 :	drie glazen	(•••)
10.00, 14.00, 18.00 :	vier glazen	(••••)
11.00, 15.00, 19.00 :	zes glazen	(••••••)
11.30, 15.30, 19.30 :	zeven glazen	(•••••••)
12.00, 16.00, 20.00 :	acht glazen	(••••••••)

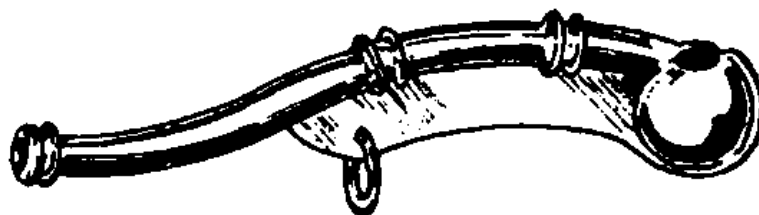

Op de scheepsbel kan een alarmsignaal worden gegeven. Dit signaal heet KOK, SCHEP OP. Dit klinkt op de bel: TING, TING TING; dus (•••).

Vragen en opdrachten

1. Waarom werd de tijd vroeger met de scheepsbel aangegeven?
2. Op welk tijdstippen worden zes glazen geslagen?

2.10 De Bootsmansfluit

De bootsmansfluit werd vroeger op zeilschepen van de koopvaardij en de Marine gebruikt om bevelen te geven. De menselijke stem was niet sterk genoeg en andere communicatiemiddelen bestonden nog niet. Met de bootsmansfluit worden zeer doordringende fluittonen gegeven. Vroeger werden bij het bedienen van de zeilen en bij het aan boord komen van belangrijke mensen fluitsignalen gebruikt. Bij het zeekadetkorps wordt vrijwel alleen nog gefloten bij vlaggenparades en baksgewijs. Het 'overfluiten' en andere signalen op de bootsmansfluit wordt alleen nog gebruikt bij speciale gelegenheden. De leerling van de wacht hoeft alleen de fluitsignalen voor vlaggenparade en baksgewijs te kennen.

Signalen op de bootsmansfluit

	<i>korte hoge doordringende fluittoon</i>	<i>scherpe stoten</i>
	<i>lange hoge doordringende fluittoon</i>	
	<i>lange lage fluittoon</i>	<i>lage</i>
	<i>korte lage afgebroken fluittoon</i>	<i>stoten</i>
	<i>korte rollende lage fluittoon</i>	<i>roffels</i>
	<i>lange rollende lage fluittoon</i>	
	<i>reeks korte lage ineenvloeiende fluittonen</i>	<i>zwevende tonen</i>

Signalen voor baksgewijs en vlaggenparade

	<i>jongens bij de vlag</i>
	<i>attentie ("stilte aan dek, front maken naar de vlag")</i>
	<i>vlag hijsen</i>
	<i>vlag neerhalen</i>
	<i>doorgaan</i>
	<i>appèl</i>
	<i>rapport</i>

Signaal bij overal

	<i>fase A</i>
	<i>fase B</i>
	<i>fase C</i>

Vragen en opdrachten

1. Waarom was de bootsmansfluit vroeger een nuttige communicatievorm?
2. Welke fluitsignalen moet de leerling van de wacht kennen?

2.11 Eerbewijzen

De groet

De groet gaat als volgt:

- Breng de rechterhand met een korte vlotte beweging naar de onderkant van het hoofddekseel, vlak achter het recheroog, voor het rechter oor.
- Houd duim en vingers aaneengesloten, de handpalm naar beneden, de pols gestrekt, de elleboog wijst naar rechts.
- Houd de linkerarm langs het linker dijbeen, met de middelvinger van de linkerhand op de naad van de broek.
- Kijk degene die je groet met opgeheven hoofd aan.
- Sta in de houding als je de groet brengt (front maken).
- Als je geen muts of pet draagt, maak dan alleen front en kijk je de meerdere aan.
- Als beide handen bezet zijn, maak dan alleen front; je hoeft niet te groeten.
- Draag je iets in de rechterhand, neem dat dan bij het groeten in de linkerhand.

De groet wordt gebracht in de volgende gevallen:

- Als je aan boord komt maak je front naar de vlag en breng je de groet.
- Als de natievlag gehesen of neergehaald wordt.
- Voor Hare Majesteit de Koningin en de leden van het vorstenhuis,
- Voor militaire vaandels en bij begrafenissen.
- Tijdens het spelen van het volkslied door een zichtbaar muziekkorps.

Bij vlaggenparades en het spelen van het volkslied brengen alleen officieren en onderofficieren de groet.

De leerling van de wacht brengt de groet aan:

- in uniform geklede officieren en onderofficieren (vanaf bootsman) van het zeekadetkorps
- leden van het plaatselijk bestuur en leden van het hoofdbestuur
- burger-instructeurs van het eigen korps.

Vragen en opdrachten

1. Op welke wijze breng je de groet als je aan boord komt?
2. Hoe breng je de groet als je geen pet draagt?

Andere eerbewijzen

Loop je met een meerdere in rang op, dan loop je aan de linkerkzijde van die meerdere.

Wanneer je bij officiële gelegenheden bij een meerdere wordt geroepen, moet je:

- twee à drie passen voor de meerdere halt houden en de groet brengen.
- Je stand en naam noemen en in de houding blijven staan, tenzij de meerdere anders bepaalt.

Als het onderhoud is afgelopen, moet je weer de groet brengen. Daarna maak je rechtsom keert.

Als je je moet melden in het verblijf van een meerdere in rang, moet je eerst kloppen en je daarna melden.

Een apart eerbewijs krijgen commandanten, de leden van het hoofdbestuur en de plaatselijke voorzitter, wanneer zij aan boord komen.

Bij het aan boord komen roept de onderofficier van dienst, of bij diens afwezigheid door de leerling van de wacht: "*Stilte aan dek, front maken naar de valreep*".

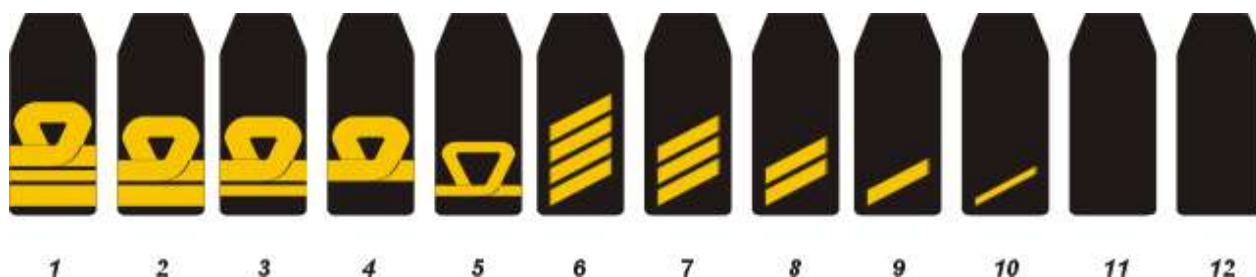
Daarna wordt de order, "*Doorgaan*" gegeven.

Als de commandant tijdens een officiële inspectie een verblijf binnenkomt, roept degene die de commandant het eerst ziet: "*Orde*". Iedereen staat dan op en gaat in de houding staan (front maken). Is de commandant eenmaal binnen dan wordt de order: "*Doorgaan*" gegeven.

Tijdens een les blijven de zeekadetten zitten, de les gaat gewoon door.

3 Rangen en Standen

3.1 Rangen en standen bij het Zeekadetkorps

Officieren

Nr.	Rang	Onderscheidingstekens	Afkorting	Aanspreken met
1	Zeekadetofficier der 1e klasse	2½ gouden galons	ZKOFF1	Commandant
2	Zeekadetofficier der 2e klasse Oudste Categorie	2 gouden galons	ZKOFF2OC	Meneer
3	Zeekadetofficier der 2e klasse	1½ gouden galon	ZKOFF2	Meneer
4	Zeekadetofficier der 3e klasse	1 gouden galon	ZKOFF3	Meneer

Onderofficieren

Nr.	Rang	Onderscheidingstekens	Afkorting	Aanspreken met
5	Opperschipper	½ gouden galon	OPPSPR	Schipper
6	Schipper	4 gouden chevrons	SPR	Schipper
7	Bootsman	3 gouden chevrons	BTSM	Bootsman
8	Kwartiermeester	2 gouden chevrons	KWMR	Kwartiermeester

Zeekadetten

Nr.	Stand	Onderscheidingstekens	Afkorting	Aanspreken met
9	Zeekadet der 1e klasse	1 gouden chevron	ZK1	(naam)
10	Zeekadet der 2e klasse	½ gouden chevron	ZK2	(naam)
11	Zeekadet der 3e klasse	(geen)	ZK3	(naam)
12	Aspirant zeekadet	(geen)	ASPZK	(naam)

Alle leden van het zeekadetkorps hebben een rang of een stand met de bijbehorende onderscheidingstekens. Daardoor weet je met wie je te maken hebt. Officieren en onderofficieren hebben een rang, zeekadetten hebben een stand.

De rang-onderscheidingstekens van officieren heten *galons*, die van onderofficieren en zeekadetten heten *chevrons*.

Commandanten van andere zeekadetkorpsen worden aangesproken met *meneer* of *mevrouw*, dus niet met *commandant*.

De *Eerste Officier* is de plaatsvervangend commandant. De Eerste Officier heeft de dagelijkse leiding over de uitvoering van de activiteiten aan boord.

De *Chef d'Equipage* is de hoogste onderofficier van de dekdiens en staat aan het hoofd van de equipage (= alle onderofficieren, zeekadetten en aspirant zeekadetten).

De *baksmeester* staat aan het hoofd van een bak. Dit is meestal een kwartiermeester of een Dienstdoend Kwartiermeester (DDK). De plaatsvervanger van de baksmeester heet *vice-baksmeester*.

De zeekadet der eerste klasse kan eerst, voor een periode van maximaal een jaar, worden bevorderd tot *Dienstdoend Kwartiermeester* voordat hij/zij definitief wordt bevorderd tot kwartiermeester.

3.2 Dienstvakken

Bij het Zeekadetkorps bestaan de volgende dienstvakken:

- Operationele Dienst (OD) met als onderdelen:
 - Nautische Dienst (ND), ook wel Dekdiens genoemd
 - Verbindingsdiens (VBD).
- Technische Dienst (TD).
- Logistieke Dienst (LD), ook wel Civiele Dienst genoemd.

Vragen en opdrachten

1. Noem de drie dienstvakken bij het zeekadetkorps.
2. Wat is een andere naam voor de Logistieke Dienst?

3.3 Brevetten

Zeekadetten vanaf de derde klasse en onderofficieren kunnen in elk dienstvak achtereenvolgens de volgende brevetten halen:

- Nautische Dienst:
 - Sloepgast 2
 - Sloepgast 1
 - Meestersloepgast

Alle zeekadetten moeten het brevet Sloepgast 2 halen om zeekadet der tweede klasse te kunnen worden.

- Technische Dienst:
 - Machinist 2
 - Machinist 1
- Logistieke Dienst:
 - Hofmeester 2
 - Hofmeester 1
- Verbindingsdiens:
 - Seiner 2
 - Seiner 1

De volgende brevetten kunnen door iedereen in een bepaald dienstvak worden verworven. Het brevet EHBO wordt uitgereikt na het behalen van het officiële (jeugd)diploma. Het brevet Scheepsbeveiliging kan worden behaald door het met goed gevolg afronden van deze opleiding.

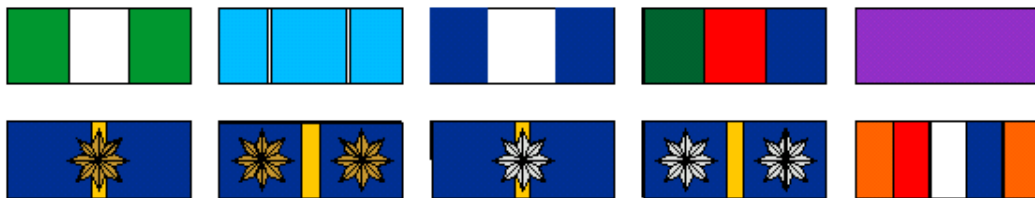
Het hoofdbestuur kan aan plaatselijke korpsen toestemming geven voor het dragen van andere brevetten. Op het uniform mogen niet meer dan twee brevetten worden gedragen.

Vragen en opdrachten

1. Welke brevetten kunnen in de Logistieke Dienst worden gehaald?
2. Hoeveel brevetten mogen maximaal op het uniform worden gedragen?

3.4 Overige uitmonsteringen

Onderscheidings- of herinneringsspldjes (*batons of bintangs*) worden toegekend bij speciale gebeurtenissen zoals jubilea of bij een 5-10-15-20-jarig lidmaatschap. De spldjes worden gedragen op de linkerborst ter hoogte van de oksel.

DEN HELDER

Op het korpseembleem, dat op de linkermouw wordt gedragen, staat het logo van het Zeekadetkorps Nederland afgebeeld. Hieronder wordt de naam van het plaatselijke korps vermeld.

Zeekadetten die aan een uitwisseling met het Canadese zeekadetkorps hebben deelgenomen, mogen de uitwisselingsbadge op de rechtermouw dragen.

Vragen en opdrachten

1. Op welke plek worden de herdenkingspldjes gedragen?
2. Waar wordt het korpseembleem gedragen?

3.5 Het uniform

Het uniform mag alleen tijdens korpsactiviteiten en bij het reizen van en naar de korpslocatie worden gedragen. De Commandant kan toestemming geven het uniform ook bij andere gelegenheden te dragen.

Het tenue van zeekadetten heet een buis (of *baaien hemd*).

De blauw-witte kraag die zeekadetten op het uniform dragen, heet *kraag* of *braniekraag*. De drie witte strepen op de kraag symboliseren de drie zeeslagen die Admiraal Michiel de Ruyter heeft gewonnen.

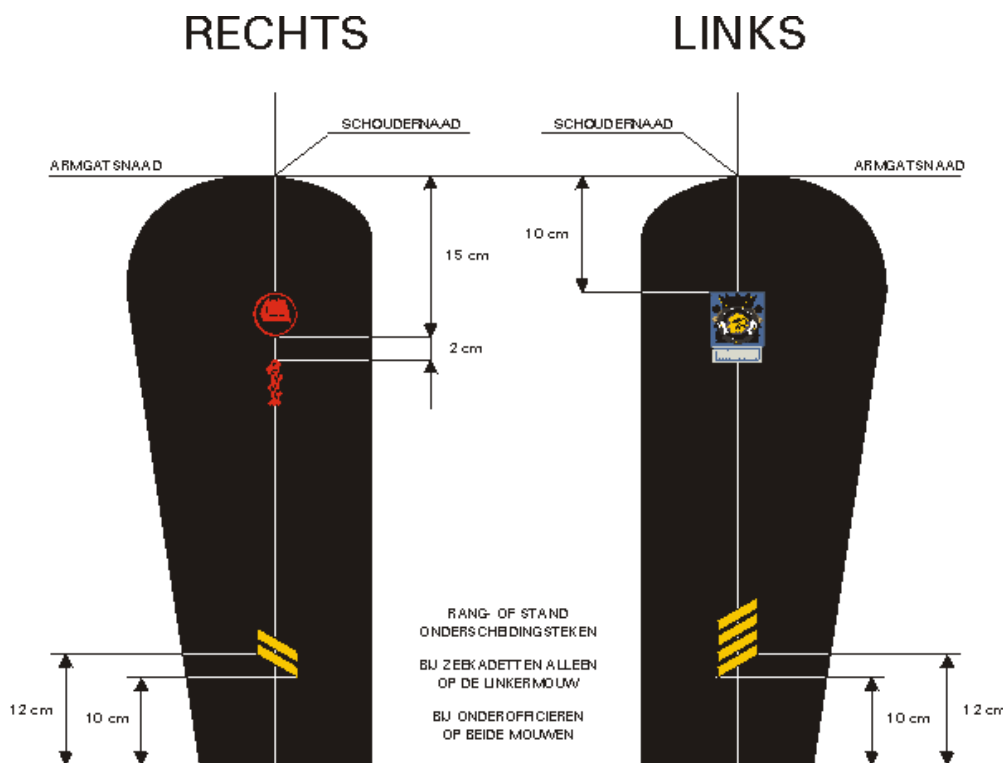
Het T-shirt met de blauwe randjes heet een (*sport*)witje.

De *rouwdas* bij het uniform van de zeekadetten is een eerbetoon aan Admiraal Michiel Adriaanszn. de Ruyter en is na zijn dood in 1676 ingevoerd.

Het *daags tenue* of *daags blauw* wordt gedragen tijdens baksgewijs en diverse wachtfuncties. Het daags blauw dient er altijd netjes uit te zien (schoon, kreukvrij, vouw in de broek, gepoetste schoenen, schoon wit petkapje).

Het *ceremonieel tenue* bestaat uit het daags blauw met - indien van toepassing - bruine handschoenen en de witte kraag. Het ceremonieel tenue wordt gedragen bij officiële ontvangsten en festiviteiten, door valreepsgasten en tijdens het landelijk baksgewijs.

Op alle kleding en uniformstukken moet duidelijk je naam of zeekadetnummer zijn aangebracht (geborduurd). De eerder genoemde uitmonsteringen worden op onderstaande wijze op het uniform aangebracht.

De pet-emblemen zijn met een lint op de pet bevestigd. Het petlint van de officieren heet *Etat-majorband*. Het afgebeelde scheepje is een *koggeschip*.

Pet officieren (m)

Hoed officieren (v)

Pet onderofficieren (m)

Hoed onderofficieren (v)

Muts zeekadetten (m)

Muts zeekadetten (v)

Zeekadetten zijn op marineterrein verplicht hun muts of pet te dragen, ook als ze in werktenue zijn. Het is niet toegestaan om in werktenue van het terrein af te gaan. Ook niet om even een boodschap te doen.

Vragen en opdrachten

1. Wanneer mag het korpsuniform worden gedragen?
2. Wanneer wordt het daags tenue gedragen?

3.6 Rangonderscheidingen bij de Koninklijke Marine

Bij de vloot

Bij de mariniers

Vlagofficieren

1. **Luitenant Admiraal (LTADM)**
Generaal (GENMARNS)
2. **Vice-Admiraal (VADM)**
Luitenant-Generaal (LTGENMARNS)
3. **Schout-bij-nacht (SBN)**
Generaal-Majoor (GENMAJMARNS)
4. **Commandeur (CDR)**
Brigade-Generaal (BRIGGENMARNS)

Hoofdofficieren

5. **Kapitein ter zee (KTZ)**
Kolonel (KOLMARNS)
6. **Kapitein-luitenant ter zee (KLTZ)**
Luitenant-Kolonel (LTKOLMARNS)

Geestelijke Verzorging

7. Vlootaalmoezenier (RK) (VLOM)
Vlootpredikant (Prot) (VLOP)
8. Raadsman/raadvrouw
(HV) (VLORA)

NB

Geestelijke Verzorgers kunnen rangen bekleden van LTZ2OC tot en met KTZ.

Subalterne officieren

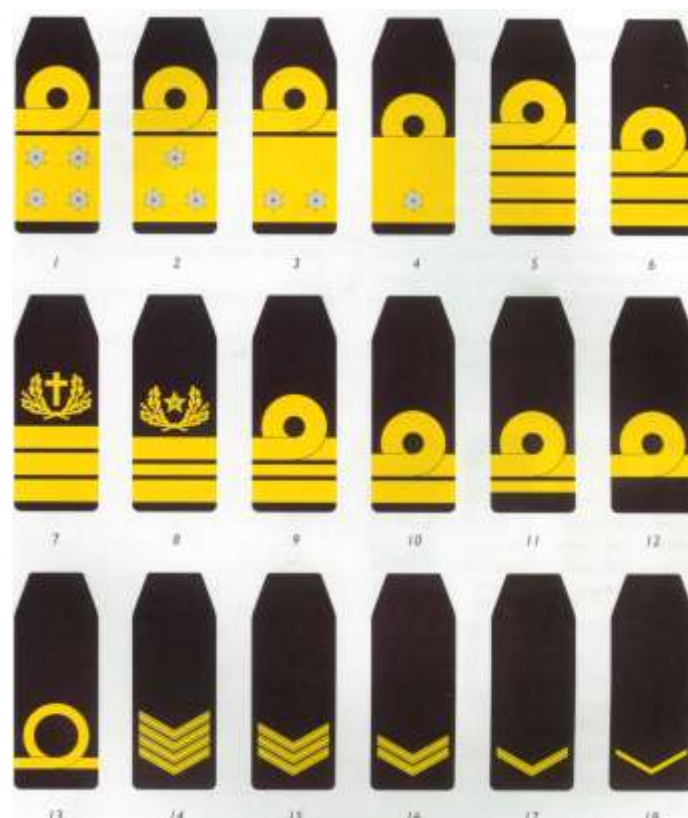
9. **Luitenant ter zee 1e klasse (LTZ1)**
Majoor (MAJMARNS)
10. **Luitenant ter zee 2e klasse o.c. (LTZ2OC)**
Kapitein (KAPMARNS)
11. **Luitenant ter zee 2e klasse (LTZ2)**
1e luitenant (ELTMARNS)
12. **Luitenant ter zee 3e klasse (LTZ3)**
2e luitenant (TLTMARNS)

Onderofficieren

13. **Adjutant-onderofficier (AOO)**
Adjutant-onderofficier (AOO)
14. **Sergeant-majoor (SMJ)**
Sergeant-majoor (SMJ)
15. **Sergeant (SGT)**
Sergeant (SGT)
SERGEANT ADELBORST (SGTADB)
16. **Korporaal (KPL)**
Korporaal (KPL)

Manschappen

17. **Matroos 1e klasse (MATR1)**
Marinier 1 (MARN1)
MATROOS ADELBORST (MATRADB)
18. **Matroos 2e klasse (MATR2)**
Marinier 2 (MARN2)

Dienstgroepen

Bij onderofficieren en manschappen op de linkerbovenmouw. Bij officieren op de revers.

- 19. Operationele dienst
- 20. Wapentechnische dienst
- 21. Technische dienst

- 22. Logistieke dienst
- 23. Bijzondere dienst
- 24. Korps Mariniers

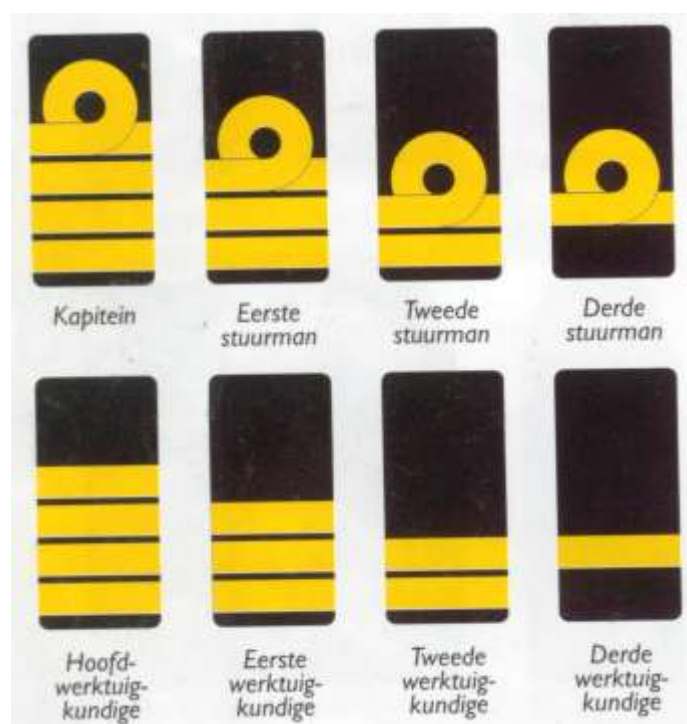

3.7 Rangonderscheidingen bij de koopvaardij

Het dragen van uniformen bij de koopvaardij (= vracht- en passagiersschepen) is in de loop der tijd in onbruik geraakt. Of de bemanning aan boord nog een uniform draagt, hangt af van de rederij. In het algemeen zal de bemanning van een koopvaardijsschip aan boord werkkleding of vrijetijdskleding dragen. De kapitein (soms ook de hoofdwerktuigkundige), zal veelal zijn uniform dragen bij officiële gelegenheden of in havens, als hij bezoek krijgt of mensen van zijn rederij moet ontvangen.

Op passagiersschepen dragen de officieren en het personeel van de huishoudelijke dienst nog wel uniformen, de overige bemanningsleden meestal niet.

Niet alle rederijen hebben dezelfde uniformen, rangonderscheidingen, uitmonsteringen en hoofddeksels. Bij de meest voorkomende rangonderscheidingen zijn de galons van de stuurlieden en de werktuigkundigen goudkleurig en die van de officieren van de huishoudelijke dienst (pursers en hofmeesters) zilverkleurig.

4 *Scheepsbeveiliging*

4.1 *Algemene Veiligheid*

Iedere zeekadet moet bijdragen aan de veiligheid en het behoud van de eigendommen van de zeekadet en het korps. De Commandant geeft richtlijnen hoe in geval van nood het schip zo snel mogelijk moet worden verlaten. Deze richtlijnen staan beschreven in de verlaatrol.

Ook bij brand moet iedereen weten wat er van hem wordt verwacht. Regelmatig wordt er geoefend. In het brandpiket staan de taken van de brandbestrijdingsploeg omschreven.

Het zeekadetkorps kent het onderdeel scheepsbeveiliging. Het doel van de Scheeps-BeveiligingsDienst (S.B.D.) is: onder alle omstandigheden (dus op zee en in de haven) het schip en de opvarenden beveiligen tegen schade en het schip zo lang mogelijk behouden.

Ook bij de plaatselijke zeekadetkorpsen is een scheepsbeveiligingsorganisatie noodzakelijk. Als een schip ligt afgemeerd, is er, net als bij een varend schip, ook kans op brand en schade. Op het water is de bemanning helemaal op zichzelf aangewezen. Als er brand is, kan niet even de brandweer worden gebeld. Iedere zeekadet moet daarom zijn schip en de voorschriften over het voorkomen en blussen van brand kennen.

Vragen en opdrachten

1. Hoe heet het document waarin beschreven staat hoe je het schip in nood moet verlaten?
2. Hoe heet het onderdeel van het zeekadetkorps dat belast is met de veiligheid aan boord?

4.2 *Veiligheidseisen*

Iedere zeekadet heeft de taak schade te voorkomen. Daarom moet iedere opvarende:

- a. kennis hebben van het schip en de veiligheidsvoorschriften.
- b. voortdurend rekening houden met de veiligheidsvoorschriften, speciaal wat betreft de sluittoestand, het brandgevaar, open kasten, losse kleding en hygiëne.
- c. aandacht hebben voor de stand van de waterdichte deuren en de gereedheid van SBD-materiaal (zoals de verzegeling van de brandblusapparaten) en deze controleren.
- d. de indeling van het brandpiket weten en zijn taak kennen bij een SBD-alarm.
- e. regelmatig deelnemen aan oefeningen.

Schade kan worden beperkt door:

- a. een snelle en duidelijke melding van de schade.
- b. directe actie op schade door brandbestrijding en een snelle dichting van gaten.
- c. het verlenen van eerste hulp aan eventuele slachtoffers.

Jonge zeekadetten die nog geen les hebben gehad in het omgaan met blusmateriaal, mogen geen onnodige risico's nemen. Zij dienen bij het ontdekken van brand zo snel mogelijk oudere zeekadetten of kaderleden te waarschuwen en zelf zo snel mogelijk van boord te gaan.

Orde en netheid zijn belangrijk voor een goede veiligheid. Berg materialen op in kasten of laden en maak er een gewoonte van niets te laten slingeren. Geef alle gebruiksvoorwerpen een vaste plaats. Een schip kan tijdens het varen onverwachte bewegingen maken. Zorg daarom dat alle kastdeuren goed gesloten zijn en alles 'zeevast' is opgeborgen. Je kunt over losse voorwerpen struikelen of met de vingers tussen open- en dichtslaan (kast)deuren terecht komen. Door losse voorwerpen kunnen ook lenspompen verstopt raken.

Vragen en opdrachten

1. Wat moet een jonge zeekadet het eerste doen als hij brand ontdekt?
2. Noem een paar gevaren die ontstaan als je losse voorwerpen laat slingeren.

4.3 Brandalarm

Bij het brandalarmsignaal moet iedereen zo snel mogelijk het schip verlaten. Je moet dus op de hoogte zijn van alle vluchtwegen aan boord. Als het schip in de haven ligt afgemeerd, moet de bemanning zo snel mogelijk aantreden op de wal. Op het water moet iedereen zich met zwemvest zo snel mogelijk naar de sloep of het vlot (dinghy) begeven waarbij hij of zij is ingedeeld.

Bij het verlaten van het schip moet je altijd rustig blijven en vooral niet in paniek raken of paniek veroorzaken.

Alle waterdichte deuren en geopende patrijspooten die je tegenkomt, moet je sluiten als de situatie dit toelaat. De zuurstoftoevoer (de lucht) wordt dan gestopt waardoor de brand zich niet kan verspreiden. Bij het verlaten van de hutten mag je geen (licht)schakelaars bedienen, omdat er in de schakelaar kleine vonkjes kunnen ontstaan. Die kunnen een explosie veroorzaken als er een gaslek is. Ook moet je zoveel mogelijk het contact met de wanden vermijden, omdat deze zeer heet kunnen zijn door brand in het aangrenzende vertrek.

Bijzonderheden over gewonden of brandhaarden moeten worden gemeld bij de officier- of onderofficier van de wacht, zodat er direct actie kan worden ondernomen.

Vragen en opdrachten

1. Waarom moeten bij brand, als dat nog kan, de patrijspooten worden gesloten?
2. Oefen een snelle en duidelijke melding van schade.

4.4 De indeling van het schip

Je moet het korpsschip goed leren kennen. De weg in een schip leer je alleen door van voor naar achter en van boven naar onder alle compartimenten van het schip te doorlopen. Het is noodzakelijk dat je weet waarvoor alle compartimenten dienen. Iedereen moet ook in het donker de weg in het schip kunnen vinden. Als er brand is, kan namelijk de verlichting uitvallen.

Vragen en opdrachten

1. Teken je korpsschip en geef hierop de vluchtwegen aan.
2. Waarom moet je ook in het donker de weg op je schip kunnen vinden?

4.5 Brandbeveiliging

Bij brandbestrijding wordt onderscheid gemaakt tussen het voorkomen van een brand (preventie) en het bestrijden van een brand (repressie).

Het voorkomen van brand is de plicht van iedereen aan boord. Let op mogelijke gevaarlijke situaties, zoals smeulende peuken in een prullenbak. Ook tijdens het uitvoeren van werkzaamheden moeten de nodige voorzorgen in acht worden genomen.

De meest bekende ontstekingsbronnen zijn:

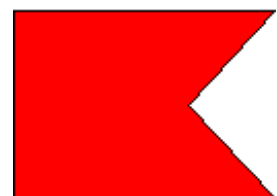
- illegaal roken
- elektrische installaties
- ketel- of kombuisvuren
- machines en motoren
- lassen of snijbranden
- zelfontbranding.

Rookverbod

Aan boord mag alleen worden gerookt in verblijven waar dit duidelijk staat aangegeven. Op de overige plaatsen is het ten strengste verboden om te roken. Tijdens het bunkeren van brandstof geldt een algeheel rookverbod en een verbod op open vuur op het hele schip, dus ook aan dek en in de dagverblijven. Het rookverbod wordt via de scheepsomroep bekend gemaakt.

Daarnaast wordt de seinvlag 'B' in de voormast gehesen.

Deze vlag is rood met een driehoekige uitsnede.

Vragen en opdrachten

1. Wanneer mag aan boord absoluut niet worden gerookt?
2. Hoe heet het voorkomen en hoe heet het bestrijden van brand?

4.6 Persoonlijke veiligheid aan boord

De commandant is verantwoordelijk voor een veilige bedrijfsvoering aan boord. Maar iedere opvarende is natuurlijk verplicht zo veilig mogelijk te werken en in voorkomende gevallen zijn meerderen te waarschuwen bij onveilige situaties.

Het meren en ontmeren

Er staan zeer grote krachten op de trossen. Blijf daarom uit de buurt van lopende en stijf staande trossen. Ga nooit in een slag van een tros staan.

Het laden en lossen

Blijf bij het laden en lossen uit de buurt van het hijswerktuig. Loop nooit onder een hangende last door!

Werken op hoogten of buitenboord

Draag altijd een veiligheidsgordel, ook als de werkzaamheden van korte duur zijn. Maak gereedschap vast met een stukje touw zodat het niet naar beneden kan vallen.

Werken met (elektrisch) gereedschap

Draag een veiligheidsbril en eventueel werkhandschoenen. Draag geen loshangende kleding; hemd in de broek, manchetten gesloten. Zorg dat het te bewerken materiaal goed vast staat. Voorkom contact tussen water en elektrische apparaten.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Veilig en goed schoeisel (veiligheidsschoenen)
 - Veiligheidsbril
 - Werkhandschoenen
 - Oordopjes of oorkappen
 - Beschermende kleding, bijvoorbeeld het werkpak of een overal
- Draag deze beschermingsmiddelen ook als ze een licht ongemak veroorzaken.

Zwem- of reddingsvest

Ieder bemanningslid van een schip heeft een eigen reddingsvest. Het reddingsvest moet op een goed bereikbare plaats, bij voorkeur in de hut of slaapplek, opgeborgen worden. Bij calamiteiten of tijdens oefeningen moet iedereen zijn eigen reddingsvest gebruiken. Bij activiteiten op het water moeten altijd reddingsvesten in de (zeil)boten aanwezig zijn. De sloepcommandant of de leiding bij een zeilwedstrijd bepaalt of de bemanning het vest moet dragen.

Reddingsboei

Tijdens het varen hangt een aantal reddingsboeien verdeeld over het schip. Minimaal twee van deze reddingsboeien zijn voorzien van een lange drijvende lijn en licht.

Vragen en opdrachten

1. Op welke plek moet het reddingsvest bij voorkeur opgeborgen worden?
2. Noem drie hulpmiddelen die bescherming bieden bij het werken aan boord.

5 *Onderhoud en hygiëne*

5.1 *Dekwassen*

Het dekwassen is het schoonmaken van alles wat op het dek staat zoals: het dekhuis, de schoorsteen, de machinekamer-koekoek en uiteraard het dek zelf.

Het houten dek wordt gesopt met harde bezems. De dekhuisen en stalen dekken niet omdat de harde bezems de verf beschadigen. Gebruik daarom luiwagens. Werk bij het soppen van verticale gedeeltes altijd van beneden naar boven. Zo krijg je geen vuile strepen op het schoongemaakte gedeelte.

Het dekwassen gaat als volgt:

1. Controleer of alle deuren, luiken en patrijspoorten dicht zijn.
2. Spuit het schoon te maken gedeelte nat om het vuil los te weken.
3. Sop het vervolgens met een harde bezem/luiwagen.
4. Spuit het hierna weer af om het vuil en sop te verwijderen.
5. Zet het water af als het dekwassen klaar is, trek het dek droog en ruim de spullen op.
6. Zeem, indien nodig, ook de ruiten van de brug.

Enkele praktische tips:

- Kijk uit met water spuiten.
- Let er op dat je geen elektriciteit kunt natspuiten.
- Loop voorzichtig op het gladde dek.
- Werk naar het laagste punt van het schip toe.
- Zorg voor voldoende sop, emmers, luiwagens en harde bezems.
- Laat de dekwasslang 's winters goed leeg lopen.
- Berg het dekwasmateriaal zo droog mogelijk op.
- Laat de laarzen drogen, steek ze in elkaar en berg ze in de kast op.
- Laat regenkleding nadrogen in de wasplaats en berg deze vervolgens ook op.

Vragen en opdrachten

1. Waarom moet je een dekwasslang in de winter goed leeg laten lopen als je die opbergt?
2. Begin je bij het dekwassen op het hoogste of op het laagste punt van het schip?

5.2 *Koper poetsen*

Verwaarloosd koper gaat groen uitslaan. De groene aanslag kun je verwijderen. Je moet het koper eerst inwrijven met een doek met koperpoets totdat een zwarte aanslag zichtbaar wordt. Poets kleine gedeeltes omdat de koperpoets snel uitdroogt. Als dit is gebeurd, moet je het koper opnieuw inwrijven. Wrijf de zwarte aanslag uit met een zachte, schone doek totdat het koper weer glimt. Koper dat ingespoten is met een speciaal middel, hoef je niet te poetsen, omdat dit middel voorkomt dat het koper groen uitslaat. Lampen en klokken zijn daar vaak mee behandeld.

5.3 Het schoonmaken van hutten en verblijven

Schoonmaken van verblijven waar mensen leven is noodzakelijk voor de hygiëne. Als je niet schoonmaakt, hopen vuil en stof zich op en vormen een broedplaats voor bacteriën en ongedierte. Hierdoor ontstaan vaak ziektes en allergieën. Daarom is het belangrijk de hutten en verblijven goed schoon te houden. Helemaal belangrijk is dat tijdens kampen.

Ook uit veiligheidsoverwegingen is opruimen noodzakelijk.

De belangrijkste punten bij het schoonmaken:

- Kasten en laden moeten schoon zijn.
- Stof op en onder kasten en stof onder kooien moet worden verwijderd.
- Leeg de prullenbak iedere zaterdag.
- De vloer moet iedere zaterdag worden aangeveegd.
- De vloer moet minstens twee keer per maand worden gedweild.
- Bewaar geen etenswaren in kasten.
- Sop, indien nodig, ook wanden af.
- Leeg de asbakken in de verblijven.
- Maak bij kampen de kooien netjes op en bewaar in elke kooi een zwemvest.

5.4 Het schoonmaken van toiletten

Toiletten moet je reinigen met warm water en sop. Neem eerst de wanden van het toilet af met een sopdoekje. Daarna maak je ze droog met het uitgewrongen sopdoekje.

Vervolgens moet je de buitenkant van de toiletpot afsoppen. Maak de binnenkant van de toiletpot schoon met de toiletborstel.

Neem nu de vlonder uit het toilet en dweil de vloer. Giet als laatste een scheut chloor of bleekmiddel in de toiletpot. Pas op dat chloor of bleekmiddel niet in aanraking komt met andere schoonmaakmiddelen. Er kan dan namelijk chloorgas ontstaan.

Let erop dat schoonmaakspullen voor de toiletten niet worden gebruikt op plaatsen waar men eten klaarmaakt of de afwas doet.

5.5 Het schoonmaken van wasplaatsen

De wasplaatsen moet je schoonmaken met warm water en sop. Eerst moet je de wanden afnemen, daarna de wasbakken schoonmaken. Dat doe je met schuurmiddel en een schuursponsje. Het schuurmiddel goed wegspoelen met water en de wasbak droogmaken. De kalkaanslag bij de kranen en afvoer verwijderen.

Als laatste de vloer van de wasplaats en de douche schrobben en dweilen. Na afloop moet je de schoonmaakspullen goed opruimen. Goed opletten dat de spullen niet vuil en nat in een hoek worden neergelegd, omdat ze dan gaan stinken en schimmelen. Je moet de emmers droogmaken, en de dweilen uitspoelen en ophangen.

Vragen en opdrachten

1. Welk middel gebruik je om de toiletpot schoon te maken?
2. Waarom moet je gebruikte schoonmaakspullen niet nat in een hoek leggen?

6 Schiemannen

6.1 Steken

Steken gebruik je om twee einden touwwerk tijdelijk met elkaar te verbinden of om een oog te vormen in een eind touw tot tijdelijke bevestiging aan een paal, oog of haak.

Ook de halve knoop, de achtknoop en de platte knoop behoren tot de steken.

Halve steek (Halve knoop)

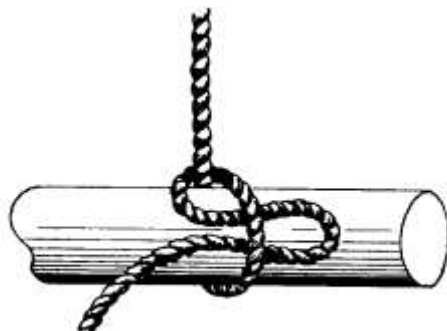
De halve steek is de basissteek van vele knopen en steken. Die wordt gebruikt als borg op andere knopen. Hij wordt ook gebruikt (als halve knoop) als tijdelijke verdikking van een touw.

Achtknoop

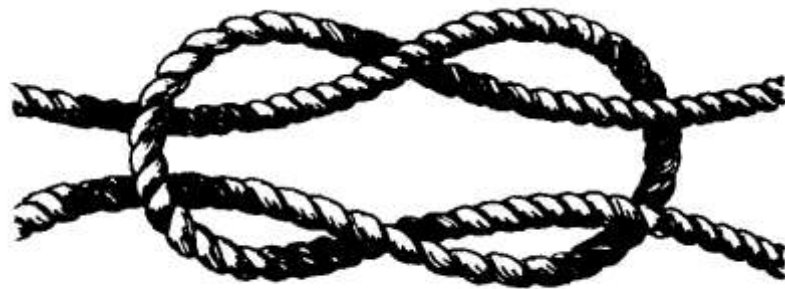
De achtknoop wordt gebruikt als tijdelijke verdikking van een touw om uitscheren van dat touw door een blok of katrol te voorkomen.

Slipsteek

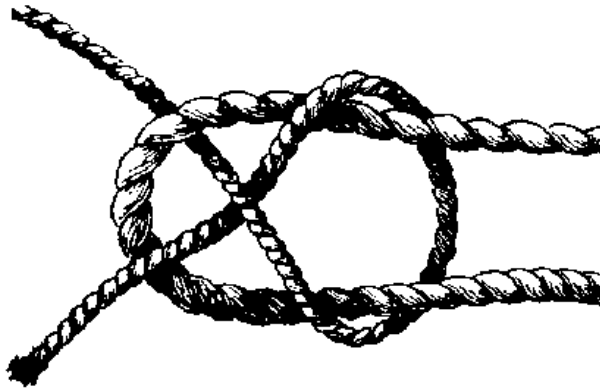
De slipsteek is direct los te trekken als aan het losse eind wordt getrokken. Hij wordt bijvoorbeeld gebruikt voor het opgerold hijsen van vlaggen.

Platte knoop

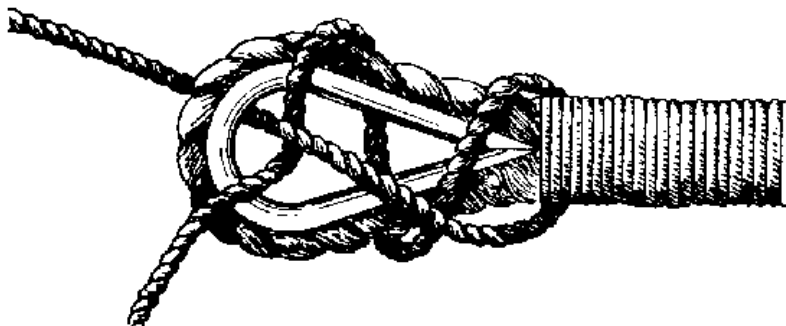
De platte knoop wordt gebruikt om twee einden van gelijke dikte met elkaar te verbinden. De naast elkaar liggende einden moeten aan dezelfde zijde van de bocht uitkomen. Is dit laatste niet het geval dan spreek je van een boerenknoop of oud wijf.

Schootsteek

De schootsteek wordt gebruikt om twee einden van ongelijke dikte aan elkaar te knopen. Het oog wordt gemaakt met het dikste eind.

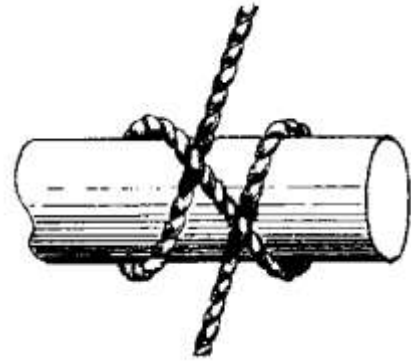
Dubbele schootsteek

De dubbele schootsteek is een extra veilige schootsteek. Deze wordt altijd gebruikt bij het aanslaan van vlaggen.

Mastworp

De mastworp wordt gebruikt bij het vastmaken van een touw rondom een paal of een balk, bijvoorbeeld een mast of de reling.

Mastworp met voorslag

De mastworp met voorslag is een extra veilige mastworp. Deze kan niet schuiven in de richting waar de voorslag zit.

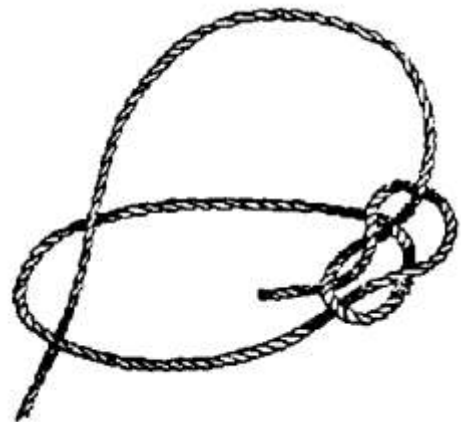
Paalsteek

De paalsteek vormt een oog, hetwelk niet kan slippen of dichtknijpen. De paalsteek wordt veel gelegd in de einden van verhaaltrossen om ze gemakkelijker om de paal te kunnen leggen.

Lopende paalsteek

De lopende paalsteek wordt gebruikt als het oog moet dichtknijpen. Bijvoorbeeld bij het aanslaan van een in het water drijvend voorwerp.

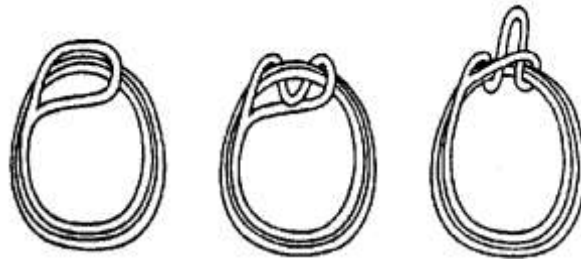

Vragen en opdrachten

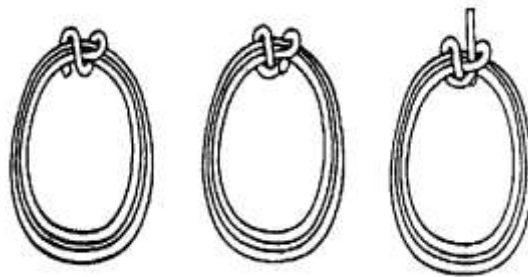
1. Welke steek wordt gebruikt als borg op andere knopen?
2. In welke situatie wordt de dubbele schootsteek gebruikt?

6.2 Werken met touw

Lijn opschieten

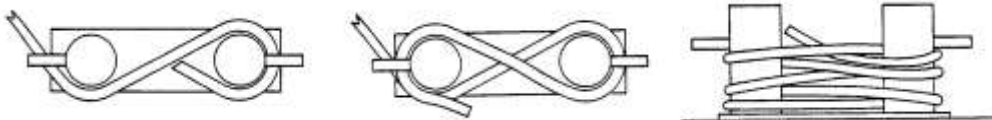

met lus

zonder lus

Bolder beleggen

Vragen en opdrachten

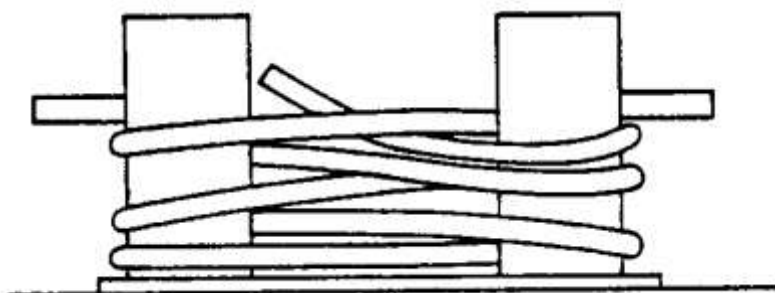
1. Oefen alle knopen en steken uit dit hoofdstuk.
2. Beleg een tros om een bolder van een afgemeerd schip.
3. Schiet een tros aan dek op.
4. Schiet een lijntje in de hand op.

7 Benamingen & Uitdrukkingen

7.1 Algemene benamingen en uitdrukkingen

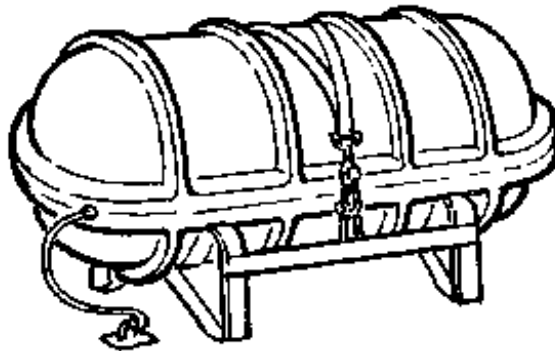
Sommige benamingen en uitdrukkingen zijn van belang voor het werken aan boord. Soms hebben ze alleen een historische waarde. Als je de uitdrukkingen kent, voel je je snel thuis aan boord en kun je instructies beter uitvoeren.

Aanvaringsschot	Voorste waterdichte schot, om het vollopen van het schip bij aanvaringen tegen te gaan.
Achtermiddagwacht	Wachtdivisie. Van 12.00 tot 16.00 uur.
Aftrap	Einde.
Alle Hens	Iedereen aan boord.
Allemanseindje	Eindje touw aan de klepel van de scheepsbel.
Anker	Instrument om een schip vast te haken aan de waterbodem. Ook wel: spijker genoemd.
Avondronde	Deze wordt om 21.00 uur gelopen door de Officier- en Onderofficier van de Wacht.
Bak	1. Voorste gedeelte van het dek waar het meer- en ankergeroi staat. 2. Groep zeekadetten.
Bakboord	Linkerzijde van het schip. Van achter naar voor gezien.
Baksgewijs	Appél voor de bemanning. De baksmeesters controleren hun baksvolk en rapporteren aan de Chef d'Equipage.
Baksmeester	Staat aan het hoofd van een bak.
Baksorder	Verzameling van voorschriften en regels.
Bemanning	Alle opvarenden van het schip.
Boeg	De zijkant van de voorzijde van het schip.
Boerennacht	Een nachtrust zonder wacht.
Bolder	Stalen koker op het dek om trossen op te beleggen.

Boordlichten	Rood en groen navigatielicht aan respectievelijk bakboord en stuurboord.
Bootsmansfluit	Een fluit voor het geven van orders, eerbewijzen en attentiesenen.
Brug	Plaats van waaruit genavigeerd en gestuurd wordt. Ook wel: stuurhut of stuurhuis.
Brugvleugel	(Open) dek aan weerszijden van de brug.

Bun	Houten of stalen bak met gaten onderin. Gasflessen kunnen hierin met voldoende ventilatie worden opgeborgen.
Bunkereren	Laden van water en brandstof.
Chef d'Equipage	Oudste onderofficier, die belast is met het toezicht op en het behartigen van de belangen van onderofficieren en zeekadetten.
Chevron	Onderscheidingsteken (schuine strepen) op de mouw.
Commandant	Gezagvoerder van een marineschip. Leider van bijvoorbeeld een korps zeekadetten. Afkorting: CDT. Bij koopvaardij: Kapitein.
Dagverblijf	Verblijf voor de zeekadetten.
Dagwacht	Wachtdivisie. Van 04.00 tot 08.00 uur.
Dekbalken	De (stalen) balken, die het dek dragen.
Dekhuizen	Opbouw van hutten en bergplaatsen op het hoofdek, echter over de gehele breedte van het schip.
Dinghy	Opblaasbaar rubberen reddingsvlot.

Eerste Officier	Plaatsvervangend commandant. Afkorting: EO.
Eerste Wacht	Wachtdivisie. Van 20.00 tot 24.00 uur.
Etat-Major	Alle officieren behalve de commandant.
Equipage	Alle opvarenden behalve de officieren.
Galon	Lint van de rangonderscheidingen van officieren.
Gangboord	Smal pad in de volle lengte van het schip.
Glazen slaan	Het luiden van de scheepsbel om het half uur.
Gouden Bal	Verblijf voor onderofficieren.
Hofmeester	Zeekadet die de bediening van de maaltijden verzorgt.
Hondewacht	Wachtdivisie. Van 00.00 tot 04.00 uur.
Hr.Ms.	Afkorting van Harer Majesteits. Staat voor de naam van marineschepen.
Kabelgat	Bergplaats voor trossen, verf en andere onderhoudsmaterialen.
Kabelgast	Beheerder van het kabelgat.
Kajuit	Hut van CDT of kapitein.
Ketelaar	Naschafter.
Kiel	De eerste horizontale plaat die bij de bouw van het schip geplaatst wordt.
Kikker	Haak om touw op vast te zetten.
Kloot	Knop op de top van een mast.
Kluisgat	Opening in de boeg waaruit het anker hangt.
Knevel	Hendel of vleugelmoer voor afsluiting van waterdichte deuren, luiken en patrijspooten.
Koekoek	Openklapbaar glazen bovenluik van een verblijf.

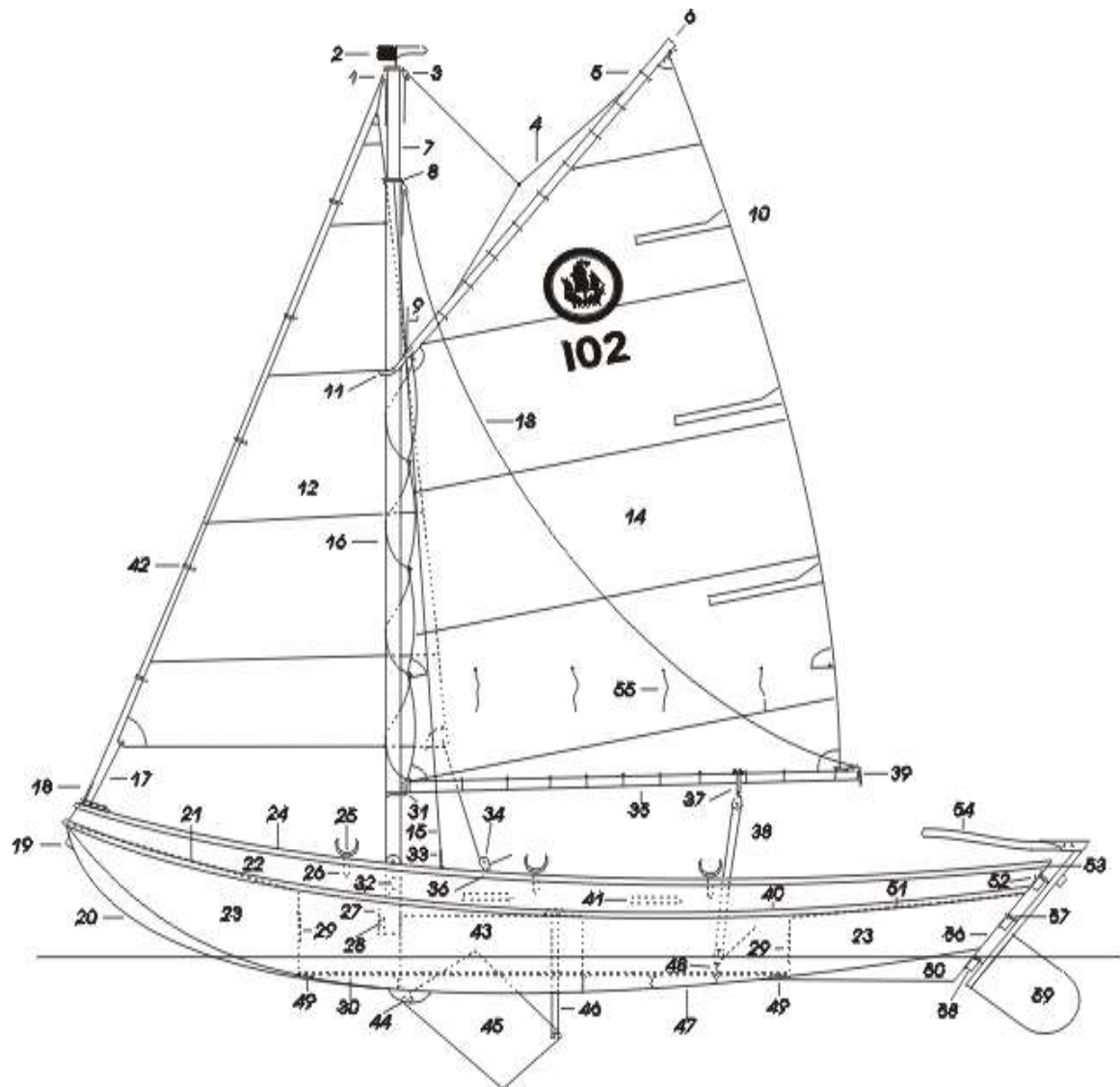
Koggeschip Een zeilend koopvaardijship dat van ongeveer het jaar 800 tot het jaar 1600 voorkwam in Holland en Duitsland. Het koggeschip is het symbool van het Zeekadetkorps Nederland.

Kombuis	Scheepskeuken.
Kooi	Bed.
Kooien af	Bedtijd.
Koopvaardij	Handelsscheepvaart met vracht- of passagiersschepen.
Laadboom	Ronde mast voor het laden en lossen van een schip.
Leerling	Zeekadet die ter beschikking staat van de onderofficier. van de wacht.
Logboek	Boek voor aantekeningen van navigatiegegevens en gebeurtenissen. Ook wel: Scheepsjournaal.
Longroom	Verblijf voor officieren.
Luchtkoker	Ventilatiekoker vanuit het benedenschip naar het boven dek.
Luiken	Platen die het ruim afdekken.
Luikhoofden	Opstaande randen van de laadluiken.
Maleis	Taal die vroeger werd gesproken in de voormalige kolonie Nederlands Indië (nu Indonesië). De marine gebruikt nog veel uitdrukkingen uit deze taal.
Mangat	Opening om in een ketel, tank, bergplaats, en dergelijke te komen.
Manschappen	Alle zeekadetten beneden de rang van onderofficier.
Muts	Hoofddekseel van de zeekadetten en kwartiermeesters.
Ms. Of MS	Afkorting van "Motschip"
Neptunus	Heerser der wereldzeeën.
Ouwe	Inofficiële benaming voor Commandant of kapitein.
Passagieren	Uitgaan voor ontspanning.
Patrijspoort	Ronde opening in de sloopshuid voor licht en ventilatie in verblijven.
Pantry	Bijkeuken. Ook wel: Gamelle.
Pendek	Onderbroek (Maleis).
Pet	Hoofddekseel van officieren en onderofficieren.
Pikheet	Pauze. De breeuwers hadden vroeger een pauze totdat het pek gesmolten was.
Platvoetwacht	Wachtdivisie. Van 16.00 tot 20.00 uur.
Poeroet	Chocolademelk (Maleis).
Porlijst	Lijst met tijden waarop men gewekt moet (of gewenst te) worden.
Porren	Wakker maken.
Puts	Emmer aan een touw voor water van buitenboord.
Radar	Systeem waarmee de aanwezigheid en plaats van objecten worden aan-getoond door uitzending en terugkaatsing van radiogolven.
Rederij	Een bedrijf dat vracht- of passagiersschepen laat varen.
Reling	Open hekwerk aan de rand van het dek.

Roef Roer	Woonverblijf op een binnenvaartschip. Stuurwiel op de brug of het roerblad aan de achterzijde van het schip.	
Ruim S.B.D	Gedeelte van het schip waarin de lading geplaatst kan worden. Afkorting van ScheepsBeveiligings Dienst. Dienst die onder alle omstandigheden de opvarenden beveiligt tegen schade en brand en het schip zolang mogelijk probeert te behouden.	
Schiemannen	Het verrichten van werkzaamheden met touwwerk, zoals knopen en splitsen.	
Schoorsteen	Uitlaatpijp van de uitlaatgassen van de scheepsmotoren. Ook wel: pijp.	
Stootwil	Stootkussen om schade aan het schip te voorkomen.	
Stuurboord	Rechterzijde van het schip van achter naar voren gezien..	
Stuurmachine	Hulpwerktuig, dat het bewegen van het roer makkelijker maakt.	
Stoker	Oude benaming voor machinist.	
Strijken	1. Neerhalen van bijvoorbeeld de zeilen 2. Roeicommando voor achteruit roeien. 3. Neerhalen van de natievlag bij overgave van een oorlogsschip.	
Tamp	Eind of begin van touw.	
Tjet	Verf (Tjetten = verven in het Maleis).	
Toko	Winkel (Maleis).	
Uitkijk	Lid van de bemanning met als taak het overige scheepvaartverkeer of obstakels in de vaarweg in de gaten te houden. Ook kijkt hij uit of er eventueel een man overboord is, en let op drenkelingen in het algemeen of op andere gevaren.	
Valreep	Loopplank.	
Vastwerken	Einde van de werkzaamheden.	
Verhalen	Verplaatsen van een schip in een haven of langs de kade.	
Verschansing	Dichte reling rondom het dek.	
Vetput	Machinekamer.	
Vierkant werk	Keurig verzorgd werk. Vierkant werk maken.	
Vlaggenparade	Ceremonieel hijsen van de vlag.	
Vlet	Type (zeil)boot. Bijvoorbeeld: Beenhakkervlet, Lelievlet.	
Voormiddagwacht	Wachtdivisie. Van 08.00 tot 12.00 uur.	
Voorsteven	Verlengde van de kiel aan de voorzijde van het schip dat in de bak uitloopt.	
Vrije prik	Vrij van wacht.	
Waterlijn	Lijn tot waar het water komt op de romp van het schip.	
WR-1	Zeilsloep van de Koninklijke Marine.	
ZKK	Afkorting van Zeekadetkorps.	

7.2 Benamingen Beenhakkervlet

1. Fokkeval	16. Zuiger	31. Lummelbout	45. Zwaard
2. Vaantje	17. Kettinkje	32. Kikker	46. Zwaardbeugel
3. Piekeval	18. Snelspanner	33. Talreep/ Spanner	47. Vlak
4. Spruit	19. Sleepoog	34. Fokkeschoot	48. Schootoog
5. Marlijn	20. Boeg	35. Giek/Boom	49. Hijsogen
6. Gaffel	21. Voordek	36. Lei oog	50. Scheg
7. Mast	22. Boeisel	37. Schootring	51. Achterdek
8. Mastring	23. Luchtkast	38. Grootschoot	52. Trossenoog
9. Klauweval	24. Dolboord	39. Wervel	53. Wrikgat
10. Zeillat	25. Dol	40. Berghout	54. Helmstok
11. Klauw	26. Dolpot	41. Doft	55. Rifeindje
12. Fok	27. Mastkoker	42. Roerkoning	56. Spiegel
13. Kraanlijn	28. Grendelbout	43. Zwaardkast	57. Vinger
14. Grootzeil	29. Mangat	44. Zwaardbout	58. Vingerling
15. SB-want	30. Wegering		59. Roerblad

Vragen en opdrachten

1. Benoem twintig onderdelen in de tekening van de Beenhackerzeilvlet.

8

Roeien en Wrikken

8.1 Benamingen bij roeien en wrikken

Doft	Zitplaats voor de roeiers.
Dol	Roeipen, waarin de riem ligt.
Dolpot	Stalen kokertje waarin de dollen geplaatst worden.
Dolboord	Gedeelte van de zijkant van de vlet waar de dolpotten aan vast zitten.
Hozen	Het verwijderen van water uit de vlet met een hoosvat, emmer of blikje.
Slagroeiers	Roeiers die op de achterste doft zitten, dus het dichtst bij de roerganger.
Sloepcommandant	Gezagvoerder van een sloep of vlet.

8.2 Het roeiklaar maken van de vlet

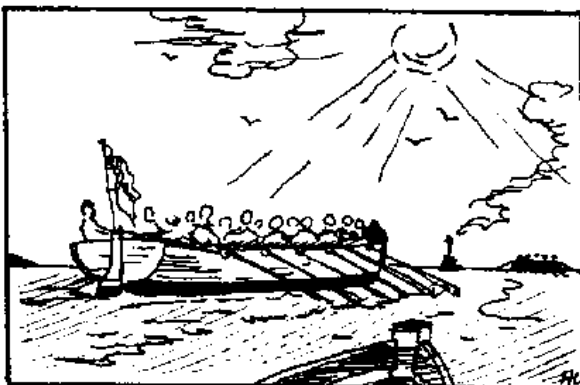
De sloepcommandant geeft opdracht de riemen, dollen, doften, vlonders en het roer naar de vlet te brengen. Vervolgens:

1. De vlet eerst zo goed mogelijk leeghozen en opruimen.
2. Als de vlet leeg en opgeruimd is, de vlonders, doften en het roer plaatsten. Het roer aan de vlet borgen met een borgeindje.
3. De riemen komen met de bladen naar voren gericht op de doften te liggen, zoveel mogelijk tegen het dolboord aan. De riemen liggen zodanig, dat de binneneinden -ook die van de kortste riemen- gelijk komen te liggen. Het blad van de buitenste riem gedeeltelijk op de meer naar binnen liggende, enzovoort. De kortste riem aan de binnenkant.
4. De dollen komen op de doften te liggen, vlak naast de dolpot. Plaats de dollen pas in de dolpot als alle roeiers zitten en de sloepcommandant het commando daartoe geeft.
5. Komt er een pikhaak in de boot dan ligt deze naast de riemen, tegen het boord dat is afgekeerd van de zijde waarover de vlet ligt afgemeerd. De punt naar voren en de druif gelijk met de binneneinden van de riemen.

De roeiers betreden nu één voor één rustig de vlet. In principe nemen de twee grootsten plaats op de achterste doft om als slagroeiers te roeien. De andere roeiers nemen in afnemende grootte plaats op de middelste en voorste doft, tenzij de sloepcommandant anders bepaalt.

De roeiers zitten met hun gezicht naar de roerganger toe, handen op de knieën en de ellebogen tegen het lichaam.

De roeicommando's zijn opgenomen in bijlage A.

Vragen en opdrachten

1. Waarmee wordt het roer van de vlet geborgd?
2. Waar worden de dollen neergelegd?

8.3 *Het afmeren van de vlet*

Je moet nooit met te veel vaart langs een aanlegplaats aankomen. Maar ook weer niet met veel te weinig vaart. Kom bij voorkeur langs zij met de kop in de wind. Geef op tijd de orders: *Op ... RIEMEN, Riemen ... OP en Willen ... UIT.*

De sloepcommandant controleert of alles goed ligt en of de boot goed is afgemeerd. Wanneer het roer is uitgenomen, ligt dit op het achterdek tegen het boord, afgekeerd van de zijde waarover de vlet gemeerd ligt. Schiet het touwwerk netjes op. Hoos de vlet uit en laat deze droog achter.

Bij het afmeren langs een schip meldt de sloepcommandant zich bij de wacht. De sloepcommandant laat de roeiers inrukken met de order *Ingerukt MARS.*

De roeiers verlaten één voor één rustig de vlet.

Vragen en opdrachten

1. Op welke wijze moet je bij voorkeur bij de aanlegplaats aankomen?
2. Op welke plek wordt na het afmeren het roer gelegd?

8.4 *Wrikken*

Een licht vaartuig zoals een vlet kun je voortbewegen door middel van wrikken. In de spiegel van de vlet is een uitholling aangebracht (= wrikgat), voor het plaatsens van een riem.

Je moet de riem met beide handen beetpakken, en het blad helemaal in het water steken. De wrikbeweging kan zowel naast als voor de riem worden gemaakt. Je moet de riem zo bewegen dat je met de handen een liggende acht beschrijft (∞). Het blad maakt dan een schroefbeweging waardoor de vlet voortbeweegt. Als je de wrikbeweging goed beheerst, kun je ook met één hand wrikken en daarbij in de vaarrichting kijken.

Voor wrikken heb je veel kracht nodig. Het wordt daarom alleen over kleine afstanden toegepast. Als je veel oefent, krijg je er handigheid in.

Vragen en opdrachten

1. Hoe heet de uitholling in de vlet waarin de wrik wordt geplaatst?
2. Waarom is wrikken alleen geschikt om een licht vaartuig over korte afstanden voort te bewegen?

8.5 *Praktijkoefeningen zeilen*

1. Help mee met het optuigen van een zeilvlet.
2. Help mee met het aftuigen van een zeilvlet en het opbergen van de materialen.
3. Help mee met het opdoeken van de zeilen.
4. Vaar mee als fokkenist en bedien de fokkeschoot.

Bijlage A

Roecommando's

De roeihandelingen worden alleen uitgevoerd na de commando's van de roerganger. De sloepcommandant kan iemand anders als roerganger aanwijzen. Als de sloepcommandant een ander commando geeft, moet dit commando onmiddellijk worden opgevolgd.

Voordat de roerganger een commando geeft, geeft hij aan of het voor *beide boorden*, alleen voor *stuurboord* of alleen voor *bakboord* is bestemd.

Dollen IN

Pas als alle roeiers zitten geeft de sloepcommandant dit commando.

De dollen met de buitenhand in de dolgaten steken en langsscheeps richten.

Los VOOR, Los ACHTER

De voorste roeier aan de zijde waarover de boot ligt afgemeerd (de "haak voor" genoemd) en eventueel de "haak achter" maken de trossen los en zorgen dat de boot zo snel mogelijk vrijkomt.

Wordt de haak gebruikt, en bestaat er gevaar voor uitglijden of beschadiging, dan niet met de punt maar met de druif van de haak afzetten.

Willen BINNEN

De willen met de buitenhand binnenboord halen.

Riemen OP

1. Bij het waarschuwingscommando "riemen" draaien de roeiers hun bovenlichaam naar buiten en pakken de riem met de buitenhand in de ondergreep en met de binnenhand in de bovengreep beet.

2. Op het uitvoeringscommando "OP" gaan de riemen de hoogte in.

De slagroeiers pakken als eerste hun riem, de buitenste, en plaatsen deze tussen hun knieën. De riem met de buitenhand ter hoogte van de kin vasthoudend en met de binnenhand zoveel lager, dat de arm op het dijbeen rust. Hierna doen eerst de middelste en daarna de voorste roeiers hetzelfde. De bladen langsscheeps houden en alle riemen richten op die van de slagroeiers.

3. Wanneer de omstandigheden het niet toelaten dat de riemen worden opgezet, dan het commando "riemen ... OP" niet geven.

Riemen TOE

1. Bij het waarschuwingscommando "Riemen" de riemen een klein stukje oplichten.

2. Bij het uitvoeringscommando "TOE" de riemen tegelijk zachtjes in de dol leggen zonder dat de bladen van de riemen het water raken.

Indien niet alle roeiers hun riem TOE kunnen doen vanwege ruimtegebrek wordt het commando aangevuld met wie kan. De roeiers doen hun riem toe wanneer de ruimte dit toelaat.

De riem moet loodrecht op de lengteas van de vlet staan met het blad horizontaal. Dit is de uitgangspositie.

Haalt op GELIJK

1. Op het waarschuwingscommando "Haalt op" buigen de roeiers zich met gestrekte rug voorover en brengen met gestrekte armen het binneneinde van de riem naar achteren.

Tegelijkertijd draaien zij de polsen, en daarmee de riemen, een kwartslag voorover. De nagels van de vingers, die eerst aan de achterzijde van de riem waren, bevinden zich nu onder de riem. De onderarm en rug van de hand zijn nu in één lijn gestrekt.

De roeiers draaien hun gezicht naar het blad van de riem.

2. Op het uitvoeringscommando "GELIJK" brengen de roeiers het blad van de riem verticaal in het water, totdat het voor driekwart is ondergedompeld. Het bovenlichaam wordt nu met gestrekte armen krachtig naar achteren bewogen. Op het einde van de slag bewegen de ellebogen krachtig naar het lichaam, zodat de riem voor de borst komt. De riem wordt uit het water gelicht. De roeiers draaien de handen weer een kwartslag terug zonder ze op de riem te verplaatsen. Het blad draait hierdoor weer horizontaal.. De riem wordt weer naar voren bewogen in de beginstand.

Om regelmatig en netjes te roeien, moeten alle roeiers steeds op de slagroeiers letten. De bakboordslagroeier regelt zijn slagen naar die van de stuurboordslagroeier.

Wanneer in normaal tempo zonder fouten wordt geroeid, wordt het commando per slag weglaten en de order "Overgaan op slagroeiers" gegeven.

Over op slagroeiers

De roeiers blijven in hetzelfde tempo doorroeien, alle roeiers volgen de slagroeiers.

Op RIEMEN

Dit commando wordt gegeven op het moment dat de riemen uit het water komen of even daarvoor. Bij dit commando de beginpositie weer aannemen.

Lopen RIEMEN

De riemen blijven in de dollen en worden met de buitenhand zoveel mogelijk langsscheeps gebracht zonder met het blad het water te raken.

Strijkt GELIJK

1. Bij het waarschuwingscommando "Strijkt" buigen de roeiers hun bovenlichaam naar achteren en brengen de riem naar hun borst. De ogen zijn op het blad van de riem gericht.

2. Op het uitvoeringscommando "GELIJK" steken de roeiers het blad voor de helft in het water. Hierna brengen ze hun bovenlichaam naar voren en worden de armen gestrekt. Na de slag brengen zij de riem in de positie van "Riemen toe", zonder de bladen horizontaal te draaien.

Strijken vergt meer kracht dan *halen*. Indien het ene boord moet halen en het andere moet strijken, wordt het tempo van halen aangepast aan dat van het strijken.

Riemen over en weer

Dit commando wordt gegeven om de roeiers even te laten rusten. Zij schuiven hun riemen met beide handen zover binnenboord dat het binneneinde van de riem op het tegenover gelegen dolboord komt te liggen.

De stand van de bladen is afhankelijk van de wind. De bladen moeten wel eenzelfde stand innemen. Hiertoe wordt het commando "Bladen horizontaal" of "Bladen verticaal" gegeven.

Stop AF

De roeiers plaats de riemen dwars op de vlet verticaal in het water en houden deze met de handen tegen, waardoor de vlet afstopt.

Willen UIT

De willen worden buitenboord gehangen.

Riemen OP (met de riemen buitenboord)

1. Op het waarschuwingscommando "Riemen" pakken de roeiers hun riem met de buitenhand in de ondergreep beet, vlak bij de dol.
2. Op het uitvoeringscommando "OP" lichten zij de riem uit de dol, zetten hem in één beweging rechtop en plaatsen hem vervolgens tussen de knieën.

Riemen GEROEID

1. Bij het waarschuwingscommando "Riemen" lichten de roeiers hun riem een klein stukje op.
2. Bij het uitvoeringscommando "GEROEID" leggen zij de riemen neer. De slagroeiers leggen als eerste hun riemen neer op de doften, zo veel mogelijk tegen het dolboord. De voorste roeiers begeleiden de riem daarbij met hun buitenhand en zorgen ervoor dat de bladen goed liggen. De slagroeiers zorgen ervoor dat de binneneinden van de riemen gelijk liggen.

Dollen UIT

De dollen worden uit de dolgaten genomen en op de doft naast de roeier gelegd.

Bijzondere commando's

Wanneer autoriteiten meevaren, worden de volgende aanvullende commando's gegeven bij het aan boord komen van de autoriteit:

Geef ACHT

1. Bij het waarschuwingscommando "Geef" maken de roeiers, -nadat degenen die aan bakboord zitten, met hun linkerhand de riem hebben beetgepakt ter hoogte van de kin - hun rechterhand vrij.
2. Op het uitvoeringscommando "ACHT" staan alle roeiers op en brengt de sloepscommandant de groet aan de autoriteit die aan boord komt.

Zit NEER

Zodra de autoriteit zit, wordt het commando "Zit NEER" gegeven. Bij het uitvoeringscommando "NEER" nemen de roeiers weer de positie van "Riemen OP" aan.

Bij aankomst, na de order "Riemen ... OP":

Haak VOOR

De haak voor legt zijn riem geroeid en maakt zich gereed om de vlet af te meren.

Geef ACHT

De roeiers gaan staan, de autoriteit verlaat de boot, waarna de order "Zit.... NEER" volgt. Vervolgens gaat zij weer verder met de order "Riemen ... GEROEID".

Bijlage B

Excercitie

Enkele benamingen

Goede front	Als de langsten op de rechtervleugel staan.
Frontformatie	Manschappen die naast elkaar staan.
Flankformatie	Manschappen die achter elkaar staan.
Gelid	Manschappen die in frontformatie naast elkaar staan.
Rot	Manschappen die in flankformatie naast elkaar staan.
Guide	Is opgesteld op de vleugel van een gelid.
Vleugel	Manschappen die in de buitenste rotten staan.

Het aantreden

Het aantreden op één gelid

1. De rechtervleugelman stelt zich op vier passen tegenover en met front naar de instructeur.
2. De overigen komen de denkbeeldige lijn van het gelid van achteren binnen en stellen zich volgens lengte van rechts naar links op.
3. Op die lijn aangekomen nemen zij de houding aan, draaien het hoofd naar rechts en brengen tegelijkertijd de rechterarm gestrekt zijwaarts.
4. Vervolgens verbeteren zij hun richting door het maken van kleine passen voor- of achterwaarts.
5. Door kleine zijwaartse verplaatsingen nemen zij de juiste tussenruimte, zodat zij met de toppen van de gestrekte en aaneengesloten vingers van de rechterhand even de linkerschouder van de rechterbuurman aanraken.
6. De rechterguide stelt zich op de Plaats rust wanneer nummer 2 gericht is; vervolgens stellen de overigen zich in de opvolging van rechts naar links op de Plaats rust, na eerst de houding te hebben aangenomen.

Het aantreden op meerdere gelederen

1. Dit gebeurt overeenkomstig het aantreden op één lid. De rechterguides achter een voorman nemen echter afstand door de rechterarm gestrekt voorwaarts te brengen, zodat de toppen van de aaneengesloten vingers van de gestrekte rechterarm even de rechterschouder van de voorman aanraken. Zij dekken zich op die voorman en brengen daarna de arm terug.
2. De overigen stellen zich volgens lengte op van voor naar achter en van rechts naar links en dekken zich op hun voorman.

Het aantreden met verkorte tussenruimte

1. Dit gaat op dezelfde manier als het aantreden met normale tussenruimte. Voor het nemen van de tussenruimte door het voorste gelid plaats je de gestrekte rechterhand op de rechter heup, de elleboog in de lijn van het gelid, de hand in het verlengde van de onderarm, de vingers aaneengesloten aan de voorzijde van het lichaam en de duim aan de achterzijde.
2. De juiste tussenruimte wordt verkregen door met de rechterelleboog even de linkerarm van degene te raken die rechts van je staat.

Commando's

Geeft ACHT

Het commando wordt alleen gegeven vanuit de standen Plaats rust en Parade rust.

1. De hielen aaneensluiten met de voeten onder een hoek van 30 graden. De benen strekken, buik en zitvlak intrekken. Het lichaam rechtop, zonder holle lendenen. De schouders recht, de armen licht gebogen omlaag, de handen met de duimen en vingers gestrekt en aaneengesloten terzijde tegen de benen gedrukt met de wijsvinger op de naad van de broek. De handen zijn gericht in het verlengde van de arm. Het hoofd rechtop houden. Het lichaamsgewicht gelijk verdelen over de beide benen.
2. In de houding staat de zeekadet stil en kijkt, zonder te staren, recht voor zich uit.
3. Indien de zeekadet staat aangetreden, bevinden de voorzijden van de schoenen zich op de lijn van het gelid en is de lijn van de schouders nagenoeg gelijk daaraan.

Op de plaats RUST

1. Plaats - met het linkerbeen gestrekt - de linkervoet een halve pas zijwaarts in de lijn van de schouders.
2. Breng tegelijkertijd de armen achter het lichaam, ter hoogte van de broekband, met de rug van de gesloten rechterhand in de palm van de linkerhand.
3. In de stand "Op de plaats rust" mag je je enigszins bewegen, maar de voeten blijven op de lijn van het gelid.

Parade RUST

Gelijk aan "Op de plaats rust", zij het dat bewegen niet is toegestaan.

Ingerukt MARS

Op het uitvoeringscommando gedurende drie tellen de groet brengen. Op de vierde tel gaat de hand naar beneden. Daarna rechtsomkeert aanmarcheren en het gelid verlaten.

In de lijn naar rechts/links RICHTEN

Het commando wordt gegeven aan een groep die in de houding is opgesteld in frontformatie.

1. Allen, uitgezonderd de rechter-/linkerguide, draaien het hoofd kort en krachtig naar rechts/links.

Het voorste gelid, met uitzondering van de rechter-/linkerguides, brengt de rechter-/linkerarm zijwaarts.

De manschappen van het middelste en achterste gelid strekken hun rechter-/linkerarm niet, doch dekken zich op hun voorman.

2. De instructeur stelt zich op, in de houding, drie passen uit van de rechter-/linkervleugel, loodrecht op de lijn van het gelid en verbetert de positie door het geven van aanwijzingen.

Tijdens het richten verplaatst de instructeur zich met zijwaartse passen van het voorste naar het middelste en/of het achterste gelid.

3. Na het richten marcheert de instructeur, vanaf het achterste gelid uit de flank aan, houdt na zes passen halt en geeft het commando:

Afdeling STAAT

Allen, uitgezonderd de rechter-/linkerguides, draaien het hoofd kort en krachtig terug in het front. Het voorste gelid brengt gelijktijdig de rechter-/linkerarm terug in de houding.

Nummert AF

Het commando wordt alleen gegeven aan een groep die in het goede front staat.

1. Op het uitvoeringscommando draaien allen uitgezonderd de guides of de rechtervleugelman, het hoofd kort en krachtig naar rechts. Vervolgens roept ieder, inclusief de guides, in volgorde van rechts naar links zijn nummer af, aanvangende met nummer 1 en draait daarbij het hoofd kort en krachtig in het front.
2. Bij een formatie op twee of drie gelederen handelen de zeekadetten van het middelste en achterste gelid als hierboven omschreven.
3. De zeekadetten die tot één rot behoren, roepen tegelijkertijd hetzelfde nummer af.

Naar rechts/links OM

1. Zet de linker-/rechtervoet ongeveer 45 graden om naar de genoemde zijde, met de holte van die voet een halve handbreedte voor de punt van de rechter-/linkervoet.
2. Sluit de rechter-/linkervoet aan tegen de linker-/rechtervoet.

Rechtsom KEERT

1. Plaats de linkervoet als bij de eerste wending naar rechtsom, doch de punt van de voet een weinig meer naar binnen gekeerd.
2. Maak met de rechtervoet op de plaats een halve cirkel, rechtsomgaand.
3. Sluit de linkervoet aan tegen de rechtervoet (als in de houding).

.. pas(sen) rechts/links zijwaarts MARS

Het aantal zijwaartse passen nemen. Lengte ongeveer 50 cm.

Voorwaarts MARS

De aanmarcheerpas. Lengte ongeveer 40 cm.

De aanmarcheerpas uitvoeren door het gestrekt voorwaarts plaatsen van het linker- of rechterbeen tot een hoek van 30 graden, het voorwaarts opzwaaien van de linker- of rechterarm tot 90 graden en het achterwaarts zwaaien van de andere arm tot 30 graden.

De aanmarcheerpas wordt gebruikt bij het aanmarcheren, al of niet gepaard gaande met een wending en na een wending in een mars.

De gewone pas. Lengte ongeveer 75 centimeter, tijdmaat 120 passen per minuut.

Na het uitvoeren van de aanmarcheerpas met het linkerbeen, bij iedere pas de voet op natuurlijke wijze recht naar voren langs de grond brengen.

De armen gestrekt langs het lichaam bewegen, recht naar voren opzwaaien tot ongeveer 45 graden en recht naar achteren tot 30 graden. De duim en vingers zijn daarbij gestrekt en aaneengesloten, de duim wijst naar voren, de hand in het verlengde van de arm en verticaal.

Indien daartoe noodzaak bestaat, zoals bij het aanmarcheren over bruggen, wordt de aanwijzing Uit de pas gegeven. Op die aanwijzing uit de pas marcheren. Daarbij de armen niet opzwaaien doch op natuurlijke wijze bewegen. Op de aanwijzing In de pas wordt er weer in de pas gemarcheerd.

Afdeling HALT

De laatste pas wordt gemaakt met het bewegende been. Daarna het andere been aansluiten, terwijl gelijktijdig de houding wordt aangenomen.

Bijzondere Commando's

.. pas achterwaarts MARS

De achterwaartse pas. Lengte 37,5 cm.

Op het uitvoeringscommando, aanvangende met het linkerbeen, achterwaarts marcheren met nagenoeg gestrekte benen. De armen blijven gestrekt langs het lichaam. Wanneer het vereiste aantal passen is uitgevoerd, halt houden.

Markeer de pas MARS

a. Vanuit de houding.

Op het uitvoeringscommando, aanvangende met de linkervoet, de hielen -in de tijdmaat van de gewone pas- afwisselend een handbreedte van de grond heffen. De armen langs het lichaam bewegen en recht naar voren opzwaaien tot een hoek van 45 graden.

b. Vanuit de gewone pas.

Op het uitvoeringscommando de laatste pas maken en de andere voet aansluiten. Terwijl de hiel van deze voet wordt neergezet, met de andere voet aanvangen met het markeren van de pas.

Vanuit de gemarkeerde pas kunnen op commando wendingen in de mars worden uitgevoerd, kan halt worden gehouden en kan de gewone pas worden aangenomen.

Looppas MARS

De looppas. Lengte 0,9 meter, tijdmaat 160 passen per minuut.

Op het waarschuwingscommando de armen buigen en de handen als vuisten ter hoogte van de borst brengen.

Op het uitvoeringscommando vangt de looppas aan op het linkerbeen en met het lichaam enigszins naar voren gebogen. Vang het lichaamsgewicht met licht gebogen knie op, op het voorste gedeelte van de voet.

Beweeg de armen ritmisch langs het lichaam.

Uit de looppas kan alleen worden overgegaan in de gewone pas. Het uitvoeringscommando geven als de linkervoet op de grond staat.

Gewone pas MARS

Maak drie passen en hou de vaart in. Marcheer door in gewone pas.

Rechts/links uit de flank MARS

Vanuit de houding.

1. zet de linker (rechter) voet een kwart cirkel om naar de gewenste zijde met de holte van die voet een halve handbreedte voor de punt van de andere voet.
2. Marcheer met de rechter (linker)voet aan in het nieuwe front.

Rechtsomkeert MARS Vanuit de houding.

1. zet de linkervoet, als bij het aanmarcheren uit de flank, maar keer de punt van de voet iets meer naar binnen.
2. Zet de rechervoet, naar rechts draaiend, een halve cirkel om, op de plaats.
3. Marcheer met de linkervoet aan in het nieuwe front.

Rechtsomkeert MARS Vanuit de pas

Het uitvoeringscommando wordt gegeven wanneer de linkervoet op de grond komt.

1. Zet de rechervoet neer op de normale afstand.
2. Plaats de linkervoet, iets meer dan een kwart cirkel naar rechts gedraaid, met de holte een halve handbreedte voor de punt van de rechervoet.
3. Zet de rechervoet, naar rechts draaiend, een halve cirkel om.
4. Marcheer met de linkervoet aan in het nieuwe front.

Rechtsomkeert HALT

Als het vorige punt alleen de vierde beweging luidt: sluit de linkervoet aan.

Met rot naar rechts/links MARS

Het commando kan alleen worden gegeven in flankformatie. De richtingsverandering bedraagt 90 graden, tenzij de instructeur anders bepaalt.

Het rot, gevormd door de voorste guides, verandert van richting. Daartoe beschrijft de guide aan de genoemde zijde een kleine cirkelboog. De andere guides doorlopen (grotere) cirkelbogen evenwijdig aan die van de eerstgenoemde guide, waarbij zij de lengte van hun passen zodanig regelen dat de richting van het rot behouden blijft.

Na de richtingsverandering marcheren zij door in het nieuwe front. De overige rotten marcheren door en veranderen op dezelfde wijze en op dezelfde plaats van richting als het voorgaande rot. Tijdens de richtingsverandering zwaait iedereen de armen normaal door.

Verander de pas MARS

Zet de linkervoet neer op de normale afstand.

Trek vervolgens de rechtervoet snel naast en ter hoogte van de linkervoet.

Marcheer door met de linkervoet, waarbij het marstempo behouden blijft.

Verander tegelijkertijd de armbeweging.

Hoofd RECHTS/LINKS

Stilstaande vanuit de frontformatie.

Allen draaien het hoofd naar rechts/links als bij het nummeren (zie onder Commando's, Nummert AF).

Bij het passeren van degene aan wie de groet wordt gebracht, die persoon aankijken en met het hoofd volgen totdat wederom de stand van het hoofd als "In de houding" is bereikt.

Hoofd FRONT

Het hoofd met een korte en krachtige beweging weer recht vooruit (in het front) brengen.

Uittreden

Wanneer een zeekadet uit een aangetreden groep treedt, gebeurt dit nadat de groep "Op de plaats rust" is gesteld.

De instrukteur geeft de aanwijzing "(naam) Voor". In het voorste gelid neemt degene de houding aan en marcheert naar voren. Wanneer degene achter is opgesteld passeert hij zijn voorman aan de rechterzijde.

Baksgewijs

Bij *Baksgewijs* wordt per bak aangetreden, precies zoals het woord "baksgewijs" zegt. Het aantreden gebeurt zoals dat staat in dit hoofdstuk onder Aantreden.

De Officieren staan recht tegenover de zeekadetten en de onderofficieren aan de linker- of rechter zijkant.

Het baksgewijs wordt afgenomen door de commandant. De procedure gaat als volgt:

- Vijf minuten voor tijd laat de onderofficier van de wacht de bakken aantreden door de baksmeesters.
- De baksmeester controleert van tevoren of de zeekadetten van zijn bak toonbaar verschijnen
- De baksmeester neemt op wie van de bak wel en wie niet aanwezig is.
- Wanneer de baksmeesters klaar zijn, melden zij dit bij de onderofficier van de wacht af.
- Wanneer de officieren komen zet de Chef d'Equipage of diens plaatsvervanger het geheel (iedereen) in de houding (*Het geheel - Geef ACHT*).
- De Chef d'Equipage meldt zich vervolgens af bij de officier van de wacht.

Instructies worden ontvangen afhankelijk van de reden van het baksgewijs. Zo zijn er instructies voor:

- vlaggenparade
- appèl
- rapport.

Zijn de instructies uitgevoerd, dan wordt dit afgemeld. Eventueel worden nieuwe instructies ontvangen, bijvoorbeeld wijzigingen in het uit te voeren programma. Op een gegeven moment zullen de officieren het baksgewijs weer verlaten. De Chef d'Equipage geeft zijn bekendmakingen door en bedankt hierna de onderofficieren voor hun aanwezigheid met de groet.

Afhankelijk van de grootte van het baksgewijs zal de Chef d'Equipage rechtstreeks het baksgewijs laten beëindigen (*Het geheel - ingerukt MARS*) of dit via de baksmeesters doen (*Baksmeesters laten hun bak inrukken MARS*); daarbij wordt de groet gebracht.

Alle hens

Alle hens betekent iedereen aan boord. Bij 'alle hens' treedt het voltallige korps aan als de Commandant een belangrijke officiële mededeling heeft of als er iets te vieren is. Bijvoorbeeld de opening en sluiting van het landelijke zomerkamp, een commando-overdracht of bevorderingen.

De commando's voor het aantreden zijn hetzelfde als die van een normaal baksgewijs. De officier van de wacht laat de bemanning correct aantreden en meldt zich vervolgens af bij de Eerste Officier. De Eerste Officier haalt dan de Commandant die zijn mededelingen kan doen.